סְלִיחוֹת SELIHOTH

Translated and Annotated

bу

PHILIP BIRNBAUM

HEBREW PUBLISHING COMPANY
NEW YORK

Selihoth

Copyright 1952

by Hebrew Publishing Company New York

All rights reserved. This text including the new translation and notes has been edited and revised as to the order of prayers, content, form and style. No part of this book may be reproduced in any form without permission in writing from the publisher, except by a reviewer who wishes to quote brief passayes in connection with a review written for inclusion in magazines or newspapers. The rights of the publisher will be strictly enforced.

V

סְדָּר בָּמִּסְדְּרָה שָׁל הַ בָּרוּ פּוֹבְּלִישִּׁינִג קוֹמְפָּנִי, נִיוּ־יוֹרְק

Typography by Hebrew Publishing Co., New York Printed and bound in the United States of America by Montauk Book Mfg. Co., Inc., New York

PREFACE

The penitential prayers known by the name of Selihoth are essentially based upon biblical poetry and are a continuation of the Psalms. In part, they belong to the age of the Talmud. They are chiefly concerned with the suffering of Israel in the various lands of the dispersion. For about fifteen centuries the liturgical poets such as Rabbi Yehudah Halevi, Ibn Gabirol and Ibn Ezra, continued to enrich the selihah literature, the earliest examples of which go back to the first century. Tormented by merciless persecution in the course of many centuries, the authors of these prayer-poems described the misery of their people with the blood of their hearts.

The selihoth reveal the saintly character of past generations, who in profound humility sought the reason of their misfortune in themselves rather than in a divine injustice. The selihah ("forgiveness") is a prayer in the strict sense of the term, for it gives utterance to the feelings of the worshiper who repents and pleads for mercy.

In the course of time it became customary to begin the recital of selihoth Saturday midnight, four days before Rosh Hashanah. If, however, the first day of Rosh Hashanah occurs on a Monday or Tuesday, so that there are less than four days left in which to recite the penitential prayers, it is customary to begin a week earlier. The idea of a midnight service is based on Psalm 119:62 ("At midnight I rise to praise thee.")

Without the help of a translation the noble thoughts of the payyetanim are barred to many a worshiper; even when translated they need explanatory comment. This annotated Hebrew-English edition of the Selihoth for the First Day has been prepared in the hope that it will contribute to a widespread appreciation of a small portion of the extensive selihah literature which expresses the mind of our people throughout the ages.

HOPE AND STRENGTH

- The Lord is my light and my aid; Whom shall I fear?
- The Lord is the strength of my life; Of whom shall I be afraid?
- Though a host should encamp against me, My heart shall not fear;
- Though war should rise against me, Still will I be confident.
- One thing I ask of the Lord, One thing I desire—
- That I may dwell in the house of the Lord All the days of my life,
- To behold the pleasantness of the Lord, And to meditate in his temple.
- O Lord, hear my voice when I call; Be gracious to me and answer me.
- Hide not thy face from me; Turn not thy servant away in anger.
- Teach me thy way, O Lord, And lead me in a straight path.
- I believe I shall see the goodness of the Lord In the land of the living.
- Hope in the Lord, be strong; Let your heart be brave, hoping in the Lord.¹

¹ From Psalm 27.

סְלִיחוֹת לַיּוֹם הָרִאשׁוֹן

Recited Saturday midnight four days before Rosh Hashanah, or one week earlier if the first day of Rosh Hashanah falls on Monday or Tuesday

> אַשְּׁרֵי יוֹשְׁבֵי בִּיתֶּךְּ; עוֹד יְהַלְּלְוּךְּ כֶּלְה. אַשְּׁרֵי הַעָם שֵׁבָּבָה לוֹ; אַשְׁרֵי הַעָם שֵׁייַ אֵלֹהַיוּ.

> > תהלים קמה

תִּהַלָּה לְדָוָר

אַרוֹמִמְּה, אֱלֹהֵי הַמֶּלֶה, וַאֲבָרְכָה שִׁמְּה לְעוֹלֶם וָעֶר.
בְּכָל יוֹם אֲבָרְכָהָ, וַאֲבַלְלָה שִׁמְּה לְעוֹלֶם וָעֶר.
בְּרוֹל יְיָ יִּמְהֻלֶּל מְאֹר, וְלִגְּדֶלְתוֹ אֵין חֵבֶּר.
הַוֹר לְבוֹר יְשַׁבַּח מַעֲשֶׂיף, וְּנְבוּלְתוֹ אֵין חֵבֶּר.
חַבּוֹר מְּכוֹר הוֹדֶף וְדִבְּרִי נִפְּלְאֹתֶיְ אִין חֵבֶּר.
חַבּוֹן וְרַחוּם יְיָ, אֶרֶהְ אַפִּים וּנְּדָלְהְהְ אֲמַפְּרָנְּה.
חַבּוֹן וְרַחוּם יְיָ, אֶרֶהְ אַפִּים וּנְדְלִיתְה אֲמָבּוֹי.
חַבּוֹן וְרַחוּם יְיָ, אֶרֶהְ אַפִּים וּנְדְלִיתְה יְבָּוֹרְה.
מִלְכוּתוֹ, וֹנְבוֹרְתִּהְ יְבַבְּרוֹ.
לְבוֹל מִעְשֶׁיף, וַחַסִּידִיף יְבְּלְרֹה.
בְּבוֹר.
מִלְכוּת בּל מִלְמִים, וּמִמְשׁלְתַּה בַּבל הּוֹר וֹדֹר.
מַלְכוּתוֹ בּל עלמִים, וּמִמְשׁלְתַה בַּבל הּוֹר וֹדֹר.
מַלְכוּתוֹ בּל עלמִים, וּמִמְשׁלְתַה בַּבל הּוֹר וֹדֹר.

אסרי The first two verses, which are taken from Psalms 84:5 and 144:15 and prefixed to Psalm 145, contain the word אסרי three times. The Talmud asserts that "whoever recites this psalm three times a day is assured of his share in the world to come" (Berakhoth 4b). This noble hymn of praise, calling upon all mankind to glorify God's greatness, celebrates his providential care

SELIHOTH FOR THE FIRST DAY

Recited Saturday midnight four days before Rosh Hashanah, or one week earlier if the first day of Rosh Hashanah falls on Monday or Tuesday

Happy are those who dwell in thy house; they are ever praising thee. Happy the people that is so situated; happy the people whose God is the Lord.¹

Psalm 145

A hymn of praise by David.

I extol thee, my God the King, And bless thy name forever and ever. Every day I bless thee. And praise thy name forever and ever. Great is the Lord and most worthy of praise; His greatness is unsearchable. One generation to another praises thy works; They recount thy mighty acts. On the splendor of thy glorious majesty, And on thy wondrous deeds I meditate. They speak of thy awe-inspiring might. And I tell of thy greatness. They spread the fame of thy great goodness, And sing of thy righteousness. Gracious and merciful is the Lord, Slow to anger and of great kindness. The Lord is good to all. And his mercy is over all his works. All thy works praise thee, O Lord, And thy faithful followers bless thee. They speak of thy glorious kingdom, And talk of thy might, To let men know thy mighty deeds, And the glorious splendor of thy kingdom. Thy kingdom is a kingdom of all ages, And thy dominion is for all generations.

for all creation. It is an acrostic psalm, the successive lines beginning with the letters of the Hebrew alphabet taken in order. However, the letter nun is missing. The alphabetic arrangement is probably intended as an aid to memory.

Psalms 84:5; 144:15.

סוֹמֵך יָיָ לְכָל הַנִּפְּלִים, וְזוֹמֵך לְכָל הַכְּפוּפִים. שֵּוֹתֵחַ אֶת יֶדֶדּ, וּמַשְּׁבִּיעַ לְכָל חֵי רָצוֹן. פּוֹתַחַ אֶת יֶדֶדּ, וּמַשְּׁבִּיעַ לְכָל חֵי רָצוֹן.

צַדִּיק יְיָ בְּכָל דְּרָכִיוּ, וְחָסִיד בְּכָל מַצְשָׁיוּ. קַרוֹב יְיָ לְכָל לִרְאָיוּ, לְכֹל אֲשֶׁר יִקרָאָהוּ בָאֵמֵת.

רְצוֹן יָרַאָיו יַצַשֶּׁה, וְאָת שַׁוְעָחָם יְשְׁמַע וְיוֹשִׁיעֵם. רְצוֹן יָרַאָיו יַצַשֶּׁה, וְאָת שַׁוְעָחָם יְשְׁמַע וְיוֹשִׁיעֵם.

שוֹמֵר יְיָ אֶת כָּל אֹדֲבָיו, וְאֵת כָּל הָרְשָׁעִים יַשְּׁמִיד.

תָּהַלֵּת יְיָ יְדַבֶּר־פִּי; וִיבְרֵף כָּל בָּשֶּׁר שֵׁם קְּרְשׁוֹ לְעוֹלֶם וָעֶר. וַאֲנָחָנוּ נְבָרֵף יָה מֵעַתָּה וְעַר עוֹלֶם; הַלְּלוּיָה.

Reader:

יִחְצַּדֵּל וְיִחְקַדֵּשׁ שְׁמֵה רַבָּא בְּעֶלְנָא דִי בְרָא כִּרְעוּחֵה; וְיַמְלִיף מַלְכוּתָה בְּחֵיֵיכוֹן וּבְיוֹמֵיכוֹן, וּבְחַיֵּי דְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל, בַּעֵנֶלָא וּבִזְמַן קָרִיב, וְאִמְרוּ אָמֵן.

יָהֵא שְׁמֵה רַבָּא מְזְבָרַהְ לְעָלַם וּלְעָלְמִי עָלְמַיִּא.

יִתְבָּרַדּ וְיִשְּׁתַּבּּח, וְיִתְּפְאַר וְיָתְרוֹמֵם, וְיִתְּנַשֶּׁא וְיִתְחַדֵּר, בְּיִבְּלָתְא, הְשִׁבְּחָתָא וְנָחֲמָתָא, דַּאֲמִירָן בְּעָלְמָא, בִּרְידִּ הוּא, לְעֵלֶּא מִן כָּל נְיִתְעַלֶּה וְיִתְּהַלֵּל שְׁמֵה דְּקִדְּשָׁא, בְּרִידִּ הוּא, לְעֵלֶּא מִן כָּל נְיִתְבָּרָדּ וְיִשְׁבַּחָתָא, תֻּשְׁבְּחָתָא וְנִחֲמָתָא, דַּאֲמִירָן בְּעָלְמָא,

לְּדְּ יִיְ הַצְּּדְקָה, וְלְנוּ בְּשֶׁת הַפְּּנִים. מַה נִּתְאוֹגֵן וּמַה נֹאמַר, מַה נְּהַבֵּר וּמַה נִּצְּטַדְּק. נַחְפִּשָׁה דְרָכֵינוּ וְנַחְּלְּרָה, וְנְשְׁיּבְה

The essential part of the Kaddish consists of the congregational response: "May his great name be blessed forever and ever." Around this response, which is found almost verbatim in Daniel 2:20, the whole Kaddish developed. Originally, it was recited at the close of sermons delivered in Aramaic, the language spoken by the Jews for about a thousand years after the Babylonian

The Lord upholds all who fall, And raises all who are bowed down. The eyes of all look hopefully to thee. And thou givest them their food in due season. Thou openest thy hand. And satisfiest every living thing with favor. The Lord is righteous in all his ways, And gracious in all his deeds. The Lord is near to all who call upon him, To all who call upon him sincerely. He fulfills the desire of those who revere him; He hears their cry and saves them. The Lord preserves all who love him. But all the wicked he destroys. My mouth speaks the praise of the Lord; Let all creatures bless his holy name forever and ever. ¹We will bless the Lord henceforth and forever. Praise the Lord!

Reader:

Glorified and sanctified be God's great name throughout the world which he has created according to his will. May he establish his kingdom in your lifetime and during your days, and within the life of the entire house of Israel, speedily and soon; and say, Amen.

May his great name be blessed forever and to all eternity.

Blessed and praised, glorified and exalted, extolled and honored, adored and lauded be the name of the Holy One, blessed be he, beyond all the blessings and hymns, praises and consolations that are ever spoken in the world; and say, Amen.

Righteousness is thine, O Lord, and confusion is ours. How can we complain? What can we say? What can we urge? How can we justify ourselves? Let us search and examine our ways and return

captivity. Hence the Kaddish was composed in Aramaic, the language in which the religious discourses were held. At a later period the Kaddish was introduced into the liturgy to mark the conclusion of sections of the service or of the reading of the biblical and talmudic passages.

¹Psalm 115:18.

מָלְפָנֵיף; כִּי יְמִינְף פְשׁוּשָׁה לְקַבֵּל שָׁבִים. לֹא בְחֶטֶּר וְלֹא רְלֶתֶיף דְּפַּקְנוּ, רַחוּם וְחַנּוּן; נָא אַל תְשִׁיבֵנוּ רֵיקָם מִלְּפְנֵיף. הְלָתֶיף דְּפַּקְנוּ, רַחוּם וְחַנּוּן; נָא אַל תְשִׁיבֵנוּ רֵיקָם מִלְּפְנֵיף. מִלְפָנֵיף, מַלְבָנוּ, רִיקָם אַל תְשִׁיבֵנוּ, כִּי אַחָה שׁוֹמֵעַ תְפִּלְה.

שׁמֵשַ חְּפִּלֶּה, עָדֵיף כָּל בְּשֶׁר יָבְאוּ. יָבוֹא כָּל בְּשֶׂר יָבְאוּ. יָבוֹא כָּל בְּשֶׂר יְבָּאוּ וִיְשְׁחַוֹוּ לְפָנֵיף אֲדֹיַי, וִיכַבְּדוּ לְשָׁמָף. בְּאוּ וִיְשְׁחַוּוּ לְפָנֵי יְיָ עוֹשֵׁנוּ. בְּאוּ וְיִשְׁחַוּוּ לְפָנֵי יְיָ עוֹשֵׁנוּ. בְּאוּ נְשְׁמָחָוּ לְפָנֵי יְיָ עוֹשֵׁנוּ. בְּאוּ נְשְׁמַחְוּ יִיְ, הְּלְהִי, הְוֹדוּ לוֹ בְּרָבוּ שְׁמֹוֹ. הִנֵּה שְׁעָרִיוּ בְּתְבִּי לְמִשְׁבְּנוֹתְיוּ, נִשְׁחַבְּיוּ שְׁמִבּ בִּנְיִיוּ, נִשְׁמַחְנוּ לְהַר לְנִשְׁבְּנוֹתְיוּ, נִשְׁחַבְּוּ שְׁמִּחְ וּיִּ לְבְּיִה בְּלִילִיוּ, לְהַר לְנְשְׁמִּ בְּנוּ בְּל הָבְּיִי שְׁמִּ בְּנִיתִיוּ, נִשְׁמַחְנוּ לְהַר לְנְשְׁמִּ בְּנוֹתִיוּ, נִשְׁמַחְנוּ לְהַר לְנְשְׁמִּ בְּנוֹתִיוּ, נִשְׁמַחְנוּ לְהַר לְנְשְׁבִּי לְבְּלִיוּ, לְהַרְשׁ הִּאּת יִיְ בָּלְלְתִּוּ לְתַרְעוּ לְּהַרְשְׁהְוֹנִי בְּל הְאָבְיִי, לְהָרְשׁ בְּנִי בְּל הָבְיִי בְּלְבְּיִי בְּלְבְּיִי בְּלְבְיִי בְּלְבְּיִי בְּלְבְּיִי בְּלְבְּיִי בְּלְבְּיִי בְּלְבְּיִי בְּלְבְיִי בְּלְבִיי בְּלְבִיי בְּלְבִייִי בְּלְבִיי בְּלְבְיִי בְּלְבְּיִי בְּלְבְיִי בְּלְבְּיִי בְּלְבְיִי בְּלְבְּיִי בְּלְבְיִי בְּלְבְיִי בְּלְבְיִי בְּלְבְיִי בְּלִבְייִם בְּבִייִי בְּלְבְיִים בְּבִייִי שְׁתְּבִיי בְּלְבְּשְׁבְּנִי בְּלְבְיִי בְּלְבְּשְׁהְ בִּילְבְּי בְּלְבְיִי בְּלְבְיִי בְּלְבְּיִים בְּלְבִיי בְּלְבְיִים בְּבִילְם בְּעִלְ בְּשְׁבְיוֹ בְּלְבְיִים בְּבִייִם בְּבִייִים בְּבִייִי בְּיִים בְּבִייִם בְּבִיים בְּבִייִי בְּנְבִיי בְּנְבִייִי בְּתְּבְּיִים בְּבִיים בְּבִיים בְּבִייִי בְּנְבְילְם בְּלְבְּשְׁרְ בְּלִי בְּשְׁבְּי בְּבִיי בְּבְּבְיים בְּבִּים בְּבִיים בְּבִיי בְּבְּיִים בְּבִיים בְּבִיים בְּבִּים בְּבִיים בְּבִיים בְּבִיים בְּבִיים בְּבִיים בְּבִיים בְּבִּים בְּבִיים בְּבִּים בְּבִיים בְּבְיים בְּבְייִם בְּבְּיִים בְּבְּבְּבְיים בְּבְיים בְּיבְבְּבְיים בְּבְיבְים בְיבְבְיים בְּבְיבְּים בְּבְיבְים בְּבְייִבְיים בְּבְּבְיים בְּבְים בְּבְים בְּבְיים בְּבְיבְים בְּבְיבְּבְיים בְּבְּבְים בְּבְיבְים בְּבְיִים בְּיבְּבְיים בְּבְּבְים בְּבְים בְּבְיים בְּבְיים בְּבְיים בְּבְיים בְּבְיים בְּבְיים בְּבְיים בְּבְים בְּבְיים בְּבְים בְּבְיים בְּבְיים בְּבְיים בְּבְיים בְּבְיים בְּבְיים בְּבְי

יִי אֱלֹהֵי צְּבָאוֹת, מִי בְּמְוֹדְּ חֲסִין יָהֹ, וָאֲמוּנְתְּדְּ סְבִיבוֹתֶיְדּ.
בִּי מִי בַשְּׁחַק יַעֲרֹדְּ לַיִי, יִדְמָה לַיִי בְּבְנֵי אֵלִים. כִּי נְּדוֹל אַהְּה וְעוֹשֵׁה נִפְּלָאוֹת, אַהָּה אֱלֹהִים לְבַדְּדְּ. כִּי נְדוֹל מֵעַל שְׁמַיִם חַסְבֶּדְּ, וְעַד שְׁחָקִים אֲמִתֶּד. נְדוֹל יִי וּמְהָלֶּל מְאֹד, וְלִגְּדְלָתוֹ אִין חֲמֶר. כִּי נְדוֹל יִי, וּמֶלֶדְ נְּדוֹל עַל כְּאֹד, נוֹרָא הוּא עַל כְּל אֱלֹהִים. בִּי אֵל נְּדוֹל יִי, וּמֶלֶדְ נְּדוֹל עַל כְּל אֵלהִים. אֲשֶׁר מִי אֵל בַּשְּׁמֵיִם וּבָאָרֵץ, אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה כְּמַעֲשֶׂיְה וְכִנְבוּרֹתֶּוִדְּ. מִי לֹא

The expression ימין משוטה לקבל שבים is borrowed from a passage in the Ne'ilah service which reads: "Thou dost reach out thy hand to transgressors; thy right hand is extended to receive repentent sinners."

to thee, for thy right hand is stretched out to receive those who repent. Neither with deeds of kindness nor with acts of grace do we come before thee, but like the poor and needy we knock at thy doors. Merciful and gracious God, we knock at thy doors; do not turn us away empty-handed from thy presence. O send us not off empty-handed from thy presence, for thou hearest prayer.

O thou who hearest prayer, all mankind shall come to thee. All mankind shall come and worship in thy presence, O Lord. They shall come and bow down to thee, O Lord, and glorify thy name.

Come, let us worship; let us bow down before the Lord our Creator. Enter his gates with thanksgiving, enter his courts with praise. Give thanks to him, bless his name.

Come bless the Lord, all servants of the Lord, who nightly stand in the house of the Lord. Lift up your hands in the sanctuary and bless the Lord. Let us come into his dwelling and worship at his footstool.

Extol the Lord our God, the Holy One, and worship at his footstool. Exalt the Lord our God, the Holy One, and worship at his holy mountain. Worship the Lord in holy beauty; revere him, all the world!

By thy abundant grace we enter thy house; we worship toward thy shrine with reverence. We worship toward thy holy shrine, and thank thee for thy love and thy truth; thy name, and thy word, hast thou magnified over all.

Lord God of hosts, who is mighty like thee, O Lord? Thy faithfulness is round about thee. Who in heaven can be compared to the Lord? Who among the angels can be likened to the Lord?

Truly great art thou, and doing wonders; thou, only thou, art God. Thy love is high over heaven, thy truth soars to the sky. Great is the Lord, and most worthy of praise; his greatness is unsearchable.

Great is the Lord and highly to be praised; he is to be revered above all gods. The Lord is a great God, a King supreme above all gods. What God is there in heaven or on earth who could do mighty deeds like thine?

¹Psalms 65:3; 86:9; 95:6; 100:4; 134:1-2; 132:7; 99:5, 9; 5:8; 138:2; 89:9, 7; 86:10; 108:5; 145:3; 96:4; 95:3; Deuteronomy 3:24.

יָרְאַה מֶּלֶּה הַגּוֹיִם, פִּי לְּה יָאָתָה, פִּי בְּכָל חַבְמֵי הַגּוֹיִם וּבְּלֵּל מַלְכוּחָם מֵאֵין פָּמְוֹדְּ. מֵאֵין בָּמְוֹדְּ יִיְ, נְּדוֹל אַתָּה וְנָדוֹל שִׁמְּה יוֹם, אַף לְדְּ לְיְלָה, אַתָּה חֲבִינְוֹתְ מָאוֹר וְשְׁמָשׁ. אֲשֶׁר בְּיָדוֹ מֶחְקְבִי אָרֶץ, וְתוֹּעֲפּוֹת הָרִים לוֹ. מִי יְמַלֵּל נְּבוּרוֹת יִיְ, יַשְׁמְישׁ בָּל תְּהַלְּתוֹ.

לְדּ יְיָ הַנְּּרֻלָּה וְהַנְּבוּרָה, וְהַתִּפְאֶרֶת וְהַנְּצֵח וְהַהוֹד, כִּי כֹל בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ; לְדּ יִיָ הַמַּמְלָכָה, וְהַמִּהְנַשֵּא לְכֹל לְרֹאשׁ. לָך שָׁמַיִם, אַף לְד אָרֱץ, תַבֶּל וּמְלוֹאָה אַתָּה יִסַדְתָּם. אַתָּה הַצַּבְתָּ כָּל נְּבוּלוֹת אָרֶץ, קִיִץ וָהְרֶך אַתָּה יְצַרְתָּם. אַתָּה רַצַּצְתָּ רָאשׁׁי לִוְיָתָן, תִּתְּנֵנוּ מַצֵּבָל לְעַם לְצִיִים. אַתָּה בָקַעְתָּ בַּעְיָן וָנֶחַל, אַתָּה הוֹבַשְּׁתָ נַהַרוֹת אִיתָן. אַתָּה פוֹרַרְתָּ בְעָזְּה יָם, שָׁבַּרָתַ רַאשִׁי תַנִּינִים עַל הַפַּוִם. אַתַּה מוֹשֶׁל בְּגָאוּת הַיַם, בְּשֹׂוֹא גַּלֶּיו אַתָּה חְשַׁבְּחִם. נָרוֹל יְיָ וּמְהָלֶל מְאֹר, בְּעִיר אֱלֹהֵינוּ הַר קָּרְשׁוֹ. יְיָ צְבָאוֹת, אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל, יוֹשֵׁב הַבְּּרָבִים, אַתְּה הוא הָאֱלֹהִים לְבַדֶּק. אֵל נַעַרָץ בִּסוֹד קְדוֹשִׁים רַבָּה, וְנוֹרָא עַל כָּל סְבִיבָיו. וְיוֹדוּ שָׁמַיִם פִּלְאֲדּ יְיָ, אַף אֵמוּנָתִדּ בִּקהַל קרוֹשִׁים. לְכוּ נָרַנְנָה לַיַי, נָרִיעָה לְצוּר יִשְׁעֵנוּ. נְקַדְּנַוּה פָנֵיוּ בְּתוֹדָה, בִּזְמִירוֹת נָרָיעַ לוֹ. צֶדֶק וּמִשְׁפָּט מְכוֹן כִּסְאֶדְּ, חֶסֶד וַאֵמֵת יָקַדָּמוּ פָנֵידָּ. אֲשֶׁר יַחְדָּו נַמְתִּיק סוֹד, בָּבֵית אֵלֹהִים נָהַלֵּךְ בְּרֶגֶשׁ. אֲשֶׁר לוֹ הַיָּם וְהוּא עֲשָׂהוּ, וַיַבֶּשֵׁת יָדִיו יָצֶרוּ. אָשֵׁר בְּיָדוֹ נֶפֵשׁ כָּל חָי, וְרְוּחַ כָּל בְּשַׂר אִישׁ.

אדר ארץ מחקרי ארץ that is, the whole universe is under God's control. In אתה and the following four verses the pronoun אתה is emphatically repeated, thou and none else. בולות ארץ geographical features (rivers, mountains) which are used as frontiers.

Who would not revere thee, O King of nations? All reverence is thy due; there is none like thee among all the wise of the nations, in all their dominions.

There is none like thee, O Lord; thou art great and thy name is great in might. Thine is a powerful arm; thy right hand is mighty and exalted.

Thine is the day and thine is the night; thou hast provided light and sun. In thy hands are the depths of the earth; the mountain-peaks are thine. Who can describe the Lord's mighty deeds, or proclaim all his praise?

Thine, O Lord, is the greatness and the power, the glory and the victory and majesty; for all that is in heaven and on earth is thine. Thine, O Lord, is the dominion; thou art supreme over all.

The heavens are thine, the earth is thine; thou didst found the world and all its fullness. Thou didst set all the bounds of the earth; thou didst make summer and winter.

Thou didst crush the heads of Leviathan, leaving him a prey to beasts of the desert. Thou didst open springs and brooks; thou didst dry up flowing streams.

By thy power thou didst divide the sea, crushing the dragons' heads upon the waters. Thy sway is over the raging sea; when the waves rise, thou stillest them.

Great is the Lord, and highly to be praised, in the city of our God, his holy mountain. Lord of hosts, God of Israel, enthroned upon the cherubim, thou art the only God.

God is revered in the great council of the holy; he is aweinspiring among all who surround him. The heavens praise thy wonders, O Lord; thy faithfulness is in the midst of the holy.

Come, let us sing to the Lord; let us acclaim our saving God. Let us approach his presence with thanksgiving; let us acclaim him with songs.

Thy throne rests upon equity and justice; love and truth serve thee. Let us take sweet counsel together; let us walk in fellowship to the house of God.

His is the sea, for he made it; his hands formed the dry land. In thy hand is the soul of every living being, and the whole life of man.¹

¹Jeremiah 10:7; Psalms 89:14; 74:16; 95:4; 106:2; I Chronicles 29:11; Psalms 89:12; 74:17, 14, 15, 13; 89:10; 48:2; Isaiah 37:16; Psalms 89:8, 6; 95:1-2; 89:15; 55:15; 95:5; Job 12:10.

Reader:

הַנְּשָׁמָה לָדְ וְהַגּוּף פָּצֶלֶדְ, חְוּסָה עַל עֲמָלֶדְ. הַנְּשָׁמָה לָדְ וָהַגּוּף שֶׁלֶּךְ, יָיָ, עֲשֵׂה לְלַעֲן שְׁטֶּךְ. אָקאנוּ עַל שִׁמְדּ, יְיָ, עֲשֵׂה לַמַעַן שָׁמֶךָ. בַּעַבוּר כִּבוֹד שָׁמָדָּ, כִּי אֵל חַנוּן וַרַחוּם שְׁמֶדְּ. לָמַעו שִׁמְּדּ יִיָּ, וִסָּלַחִתָּ לַאַוֹנֵנוּ, כִּי רַב הוּא.

סַלַח לָנוּ אָבִינוּ, כִּי בִרֹב אָוַלְתֵנוּ שַׁגִינוּ. מְחַל לָנוּ מַלְבֵּנוּ, כִּי רַבּוּ עֲוֹנֵינוּ.

אֱלהֵינוּ וֵאלהֵי אֲבוֹתֵינוּ

איד וִפָּתַח פָּה לִפָּנֵיך דַּר מִתוּחִים, בָּאֵילוּ כָּנִים וָשְׁפּוֹדְ שִּׁיחִים. נָּעַלְנוּ נִתִיבוֹתֶיךָ הַיָשֶׁרִים וְהַנְכוֹחִים, דַּבַּקְנוּ בְּתוֹעִבוֹת וּבְמַצֵשִׂים זְנוּחִים. הָלַכְנוּ אֲחֲרֵי מַשִּׂאוֹת שַׁוֹא וּמַדּוּחִים. וָהָקְשִׁינוּ עְבֶרְ וָהַעַוְנוּ מְצָחִים. זָעַמְהָ בִּשֵׁלֶנוּ בֵּית מִשְׁבִּנוֹת מָבְשָּחִים, חָרֵב וּפַס רֵיחַ נִיחוֹחִים. מֹרִדוּ וִשָּלְמְלוּ כֹּהֲנִים מְשׁוּחִים, יוֹדְעֵי עָרֶדְ עוֹלוֹת וּוְבָחִים. כַּמָּה יִפַּרְהָנוּ עַל יְדִי צירים וּשְׁלוּחִים, לֹא הַקְשַׁבְנוּ לַמּוֹרִים לְשְׁמְוֹעַ לַמּוֹבִיחִים. מָאָז וְעַד עַתָּה אָנוּ נִדָּחִים, נְהָבָיִם וִנְשְׁחָטִים וְנִטְבַּחִים. שֶּׁרְדְנוּ מְתֵי מָעָט בֵּין קוֹצִים כִּסוּחִים, צֵינֵינוּ כָלוֹת לְמִצֹא רְוָחִים. פּוֹרָבֵי עַמָּדְ אֲשֶׁר לְבֵל שׁוֹחֲחִים, צֶפֶר וְעֶרֶב לְמָה מַצְלִיחִים. קָמִים לִמוּלֶךְ נָאָצוֹת שֹּוֹחֲחִים, רְעוּצִים וּרְצוּצִים בַּמָּה אַתֵּם בּוֹמְחִים. שׁוֹכֵן עַד וָקָדוֹשׁ צָפָה בָּעֵלְבּוֹן אֲנוּחִים, חִמוּכִים עֶּלֶיךְ וּבְדְּ מִתְאַחִים.

Reader:

בְּנוֹרָאוֹת יִמִינִךּ נִנְּשֵׁעַ לִנְצָחִים, בִּי עַל רַחֲמֶיךּ הָרַבִּים אָנוּ בִטוּחִים.

איך נפחח פה, an alphabetical acrostic by Rabbi Benjamin ben Zerah of the eleventh century, is the opening selihah named pethihah and has one and the

Reader:

The soul belongs to thee,
The body is thy work,
O spare thy creation.
Soul and body are thine,
Lord, act for thy name's sake.
We come trusting in thee,
Lord, act for thy name's sake.
Because thy name is God
Gracious and merciful,
Pardon thou our great guilt.

Forgive us, our Father; in our abundant folly we have gone astray. Pardon us, our King, for our iniquities are many.

OUR GOD AND GOD OF OUR FATHERS

How shall we open our mouth before thee who abidest in heaven? In what manner shall we pour forth our meditations? We have rejected thy paths of right and justice; we have chung to abominations and abhorrent deeds. We have followed visions of vanity and delusion; we have been obstinate and insolent. Because of us, thy wrath blazed against peaceful homes; the fragrant incense came to an end and ceased. Anointed priests, skilled in preparing offerings, were banished and cast away. How often, indeed, thou didst admonish us through prophets and messengers! We did not hearken to our teachers, we did not listen to those who rebuked us. Ever since, we have been dispersed. slaughtered and butchered. Only a few of us have survived amidst mean thorns. Our eyes are strained as we look for deliverance. The oppressors of thy people who bow to Bel-why do they prosper morning and evening? They rise up against thee, scornfully asking thy people: "You who are broken, crushed, in what do you trust?" O thou who abidest forever, Holy One, look at the humiliation of the distressed, who rely upon thee and are united in thee. May we forever be saved by thy wondrous power, for we trust in thy abundant mercy.

same rhyme throughout the whole composition. The author's signature יבומים is contained in the words מווים of the closing stanza. The use of the sense of widespread skies is based on Isaiah 40:22 ("He spreads the skies like a curtain"). Though יבוים בסוחים (Isaiah 33:12) is rendered thorns cut down, the payyetan lends to this phrase a new connotation ("wicked thorns"); compare Birnbaum's Mahzor Ha-Shalem, page 354, note.

פִּי עַל רַחֲמֶּיךּ הָרַבִּים אָנוּ בְטוּחִים; וְעַל צִּדְקוֹתֶיףּ אָנּוּ נְשִׁרְחִים; וְעַל צִּדְקוֹתֶיףּ אָנּוּ נְשִׁרְחִים; וְעַל צִּדְקוֹתְיףּ אָנּוּ נְשִׁרְוֹים, וְלִישׁוֹנִים, וֹלְסְלִּיחוֹתֶיףּ אָנוּ מְקַנִּים, וְלִישׁוֹנִים, וּמְקַרִּים שְׁבוּשְׁה עַבְּדֶּף. וְאָרְחוֹת חֲסְבֵּיִיףְ נִּלְּיִתְ לוֹנִית עַמִּי וְצָשְׁיוִים. צַּשְּׁה הוּא שֶׁיְרְדְּתְּ בַּעֲנֵן כְּבוֹיְךְּ עַל הַר סִינְי, וְמַסְיר חַטֹּאת יְרֵבְי טוּבְּךְּ לְמשׁה עַבְּדֶּף. וְאָרְחוֹת חֲסְבִּיִּיףְ נִּלְּיִתְ לוֹ. נְבִי טוּבְּךְ לְמשׁה עַבְּדֶּף. וְאָרָחוֹת חֲסְנִים, וֹלְבַּ שְׁלִיתְ לוֹ. וְהוֹדְיִם שִׁבְּיִים חְנִיוּן חִנְּיוֹן מִיבְּים, וְרַב חֶסֶר, וְהַרֹב חֶסְר, וְבִּים הִיּה בְּיִבְּים הְנִין בְּיִבְּים הְיִּנִין בְּיִים בְּיִבְּים הִיּים בְּיִבְּים בְּיִבְּים בְּיִבְּים בְּיִבְיִים בְּיִבְּים בְּיִבְּיִם בְּיִבְּים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּים בְּיִבְּיִּם בְּיִבְּים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּים בְּיִבְּים בְּיִבְּים בְּיִבְּים בְּנִים בְּיִים בְּעִבְּים בְּיִבְּיִם בְּיִבְּיִּם בְּיִבְּיִם בְּיִבְּים בְּיִנִּים בְּיִבְּים בְּבִּיִּם בְּיִבְּים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּים בְּיִים בְּיִבְּים בְּיִבְּים בְּיִים בְּיִבְּים בְּיִנִים בְּיִבְּים בְּיִבְּים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִבְּים בְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִּים בְּיִבְיִּוּ בְּבִיים בְּיִבְּים בְּיִים בְּיִבְּים בְּיִבְּיִבְּיִים בְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִים בְּיִבְּים בְּיִבְּים בְּיִבְיִים בְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְיִים בְּיִבְּים בְּיִבְּים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּים בְּיִיבְּים בְּיִיבְּים בְּיִיבְּים בְּיִבְּים בְּיִבְיִים בְּיִיבְים בְּיִיבְים בְּיוֹבְים בְּיִבְים בְּיִיבְים בְּיוֹים בְּיִיבְים בְּיבְיבְיים בְּיבְיבְים בְּיבְיבּים בְּיבְיבְיבְּיבְים בְּיבְּיִים בְּיבְּיבְּים בְּיבְיבְים בְּיבְיבְים בְּיִיבְּים בְּיבְיים בְּיבְּיבְּים בְּיבְּיבְיבְיים בְיבְּים בְּיִּיבְים בְּיִּיבְיבְים בְּיבְּבְּיוּים בְּיבְיבְים בְיבְיבְיבְיבְּבְיוּים בְּיבְיוֹבְיבְים בְּיבְיבְיִים בְּבְּבְיבְים בְּיִבְים בְּיבְּים בְּיבְיבְים בְּיבְיבְים בְּיבְיבְייִים בְּב

Reader:

ַלְפַּנֵיף, וְחַנִּתִי אָת אֲשֶׁר אָחֹן, וְרִחַלְּתִּי אָת אֲשֶׁר אַרַחֵם. וְכֵן בָּתוּב: וַיְּאמֶר, אֲנִי אַעֲבָרִר בָּל מוּבִי אַל פְּנֵיף, וְּלֶּרֶאתִי

מָאָמָר, פְּיוֹם וַיִּקְרָא בְשֵׁם יִיָּ, וְשָׁם נֵאָמַר:
אָשָׁם, פִיוֹם וַיִּקְרָא בְשֵׁם יִיָּ, וּבְעַל הָרוֹחַמִים נְאָרָאה, וְדֶּלֶּל
הְנַחְמִים. בְּחַחֲנוּן וּבִּתְפִּלֶּה פָּנֶיף נְּקְתַּה בְּחֹבּיוֹם וּבְּכָל יוֹם מְבֶּרֶם. בְּחַחְנוּן וּבִתְפִּלֶה פָּנֶיף נְּקְתַּה בְּעַל הַּוֹבְייִם הַּרְּבְּל בְּנָפֶיף הָבְּיִם וַחְמִים. בְּחַחְנוּן וּבִתְפִּלֶּה פָּנֶיף נְּקְתָּה בְּעַל בְּנָפֶיף מָבְּיִם נִיּרְתִּף פָּיוֹם וַיִּרְתִּה בְּעָל בְּנְפֶיף מָבְּיוֹם וַיִּרְתִּהְ בְּעָל בְּנִפְיף מְּבְּיִם בִּיִּבְים בִּבְּיִם בְּיִבְּים בְּבִּים בִּבְּיִם בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּיִם בְּבִּים בִּבְּיִם בְּבִּים בִּבְּיִם בְּבִּים בִּבְּיִם בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בִּבְּיִם בְּבִּים בְּבִּיִם בְּבִּים בְּבִּיִם בְּבִּים בְּבִּיִם בְּבִּיִם בְּבִּים בְּבִּיִם בְּבִּיִם בְּבִּיִם בְּבִּים בְּבִּיִם בְּבִּיִם בְּבִּיִּים בְּבִּיִּם בְּבִּים בְּבִּבְּיִים בְּבִּיִּם בְּבִּים בְּבִּיִם בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבּיִים בְּבִּיִים בְּבִּים בְּבִּיים בְּבִּיִים בְּבִּיִם בְּבִּיִים בְּבִּיים בְּבִּיים בְּבִּיים בְּבִּיים בְּבִּיים בְּבִּיים בְּבִּיים בְּיִים בְּבִּיים בְּבִּיים בְּיִים בְּבִּיים בְּבִּיים בְּיִים בְּבִּיים בְּבִּים בְּבִּים בְּיִים בְּיִים בְּבִּיים בְּבִיים בְּיִים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִּים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְיבִּים בְּיבִים בְּיוֹם בִּיּים בְּיבְּיבִּים בְּבִים בְּיבְּים בְּבִּים בְּיבִּים בְּיבּים בְּיבּים בּיבּים בְּיבּים בּיבְים בְיבִים בּיבּים בְּיבִּים בְּיבִּים בְּיבּים בְּיבּים בְּיבּים בְּיבּים בְּיבּים בְּיבּים בּיבִים בּיבּים בּיבְּים בּיבְיבִּים בְּיבְים בְּיבּים בּיבְּים בְּיבִּים בּיבִּים בְּיבּים בִּיבְים בְּים בְּבִּיים בְּבִיים בּיבִים בְּבִיים בּיבּיבְים בּיבְּים בּיבִי

יַּנְעַבֹר יָיָ עַל פָּנְיו וַיִּקְרָא:

יָנְ יָיְ, אֵל רַחוּם וְחַנּוּן, אֶרֶךְ אַפְּיִם, וְרַב חֶסֶד וָאֲמֶת. נֹצֵר יִנְ יִיְ, אֵל רַחוּם וְחַנּוּן, אֶרֶךְ אַפִּיִם, וְרַב חֶסֶד וָאֲמֶת. נֹצֵר

א שרה מדוח, the thirteen attributes of God referring to the actions emanating from him, are mentioned in Exodus 34:6-7, according to the following traditional interpretation: 1-2) the repetition of the Lord's name signifies that God is merciful to one about to sin, and to the sinner who has repented; 3)

We trust in thy abundant mercy, we rely on thy righteousness; we look forward to thy forgiveness, we yearn for thy salvation. Thou art the King who dost ever love righteousness, making the iniquities of thy people pass away and removing the sins of those who revere thee. Thou didst make a covenant with the first generations, thou wilt perform thy solemn promise with the last generations. Thou didst descend in thy cloud of glory on Mount Sinai and show thy ways of goodness to Moses thy servant. Thou didst reveal to him thy paths of mercy, making him know that thou art a merciful and gracious God, slow to anger, rich in kindness and abundantly beneficent, guiding the entire world mercifully. Indeed, it is written: "He said, I will make all my goodliness pass before you, and will proclaim the name of the Lord before you; I am gracious to whom I am gracious, and show mercy to whom I show mercy."

Thou art a God slow to anger; thou art called Lord of mercy; thou hast shown the way of repentance. Be thou ever mindful of thy abundant mercy and kindness toward the descendants of thy beloved. O regard us with mercy, for thou art Lord of mercy. With supplication and prayer we come before thee, as thou didst reveal to gentle Moses of old. Turn from thy fierce anger, as it is written in thy Torah.² May we find shelter in the shadow of thy wings, as on the day when thou, O Lord, didst descend in the cloud. Forgive our transgression, blot out our guilt, as on the day when Moses placed himself beside thee. Heed our cry, hear our spoken prayer, as on the day when the Lord's name was proclaimed, as it is related in the Torah: The Lord passed before him, and proclaimed:

The Lord, the Lord is a merciful and gracious God, slow to anger and abounding in kindness and truth; he keeps mercy for thousands of generations, forgiving iniquity and transgression and sin, and clearing those who repent."³

אל powerful to act as his wisdom dictates.; 4) חרום merciful like a father to his children, to prevent them from falling; 5) מבון gracious to assist those who have fallen and cannot rise; 6) אפים patient and hopeful that the sinner will repent; 7) מב abounding in kindness both to the righteous and the

^{* *}Exodus 33:19. *Exodus 32:12. *Exodus 34:7.

וְסָלַחְתָּ לַאֲוֹנֵנוּ וּלְחַשָּאֹתֵנוּ וּנְחַלְתָּנוּ.

פִּי אַהָּוּי, אַרְנִּי, טּוֹב וְסַלְּח וְרַב חֶסֶר לְבָל קוֹרְאֶיְדּי. סְלַח לְנִּוּ אָבְינוּ בִּי חָטָאנּוּ, מְחַל לְנִוּ מַלְבֵנוּ בִּי פָּשְּׁעְנוּ.

(אָבַד חָסִיד מִן הָאָרֵץ, וְיָשֶׁר בָּאָדֶם אֵיִן. אֵין קוֹרֵא בְשִׁקְּהְ, מִתְעוֹרֵר לְהַחֲזִיק בָּף. הוֹשִׁיעָה וְיָ, כִּי נְמֵר חָסִיד, כִּי פְסּוּ בִּי עָם יְיָ הַחֶּסֶר, וְהַרְבֵּה עִמּוֹ פְדוּת. וְהוֹא יִפְדֶּה אֶת יִשְּׂרָאֵל מִבֹּל עֵוֹנוֹחָיו.) מִבֹּל עֵוֹנוֹחָיו.)

בְּרַחֵם אָב עַל בָּנִים, בֵּן הְּרַחֵם יְיָ עָלֵינוּ. לַיָּי הַיְשׁוּעָה; עַל עַמְּדְּ בִּרְכָּתֶּדְ מְּשְׁרֵי, יִיְ צְּבָאוֹת עִמְנוּ, מִשְּׁנֵב לְנוּ אֱלֹהֵי יַעַּלְבּ, מַמְּדָּ בִּרְּבְּתֹּה, הַמְּלֶּדְּ מֶלְה. יִיְ צְבָאוֹת, אַשְׁרֵי אָדְם בֹּמְחַ בְּדְּ. יְיָ הוֹשְׁיעָה; הַמְּלֶּדְּ מַלְבִּי בִיוֹם לַרְאָנוּ. יַעֲנֵנוּ בִיוֹם לַרְאָנוּ.

יַבְּאָשֶׁר הָעָם הַזֶּה בְּּוֹבֶל חַסְקְּדְּ, וְבַאֲשֶׁר נְיָּאמֶר הָעָם הַזָּה מִמִּצְרְיִם וְעַד הֵנְּה. וְשֶׁם נָאֲמֵר: נִיּאמֶר יְהנָה סָלַחְתִּי בִּרְבֶּרֶדְּ.

wicked; 8) אומת truthful and faithful to carry out his promises; 9) נוצר חסר keeping mercy for thousands and placing the merits of the fathers to the credit of the children; 10) נושא עון forgiving iniquity, sins committed with premeditation; 11) pradoning transgression, sins committed in a spirit of rebellion; 12) חומאה (forgiving sins committed inadvertently; 13) מוקה ווקה מוקה נושף לאונה וויא מון אונה מון אונה וויא מון אונה מון

O pardon our iniquity and sin, and make us thy very own. Our Father, forgive us, for we have sinned; our King, pardon us, for we have transgressed. Thou, O Lord, art truly kind, forgiving and merciful to all who call upon thee.

In the morning, O Lord, hear our voice; in the morning we set forth our plea unto thee, and we wait hopefully.

Hear our voice of supplication as we cry to thee, as we lift our hand toward thy holy sanctuary.

Hear, O Lord, our pleading voice; be gracious to us, answer us.

Restore us, our God of salvation, and break off thy displeasure toward us.

There is none who calls upon thy name; there is none who rouses himself to take hold of thee.

Hear our prayer, O Lord; listen to our cry; answer thou our tears, be not silent.²

(The godly have vanished from the land, and there is none righteous among men. None calls upon thy name, none rouses himself to take hold of thee. Save, O Lord; the godly are no more, the faithful have disappeared from mankind. With thee is the fountain of life; through thy light do we see light. With the Lord there is kindness; with him there is great redemption. He will redeem Israel from all its iniquities.³)

Have mercy on us, O Lord, as a father has mercy upon his children. Deliverance comes from the Lord; may thy blessing be upon thy people. The Lord of hosts is with us; the God of Jacob is our stronghold. Lord of hosts, happy is the man who trusts in thee. O Lord, save us; may the King answer us when we call. O pardon the sin of this people, according to thy abundant kindness, as thou hast forgiven this people ever since they left Egypt.

"The Lord said: I pardon them as you have asked."4

¹Exodus 34:9. ²Psalms 5:4; 28:2; 27:7; 85:5; Isaiah 64:6; Psalm 39:13.
²Micah 7:2; Isaiah 64:6; Psalms 12:2; 36:10; 130:7-8. ⁴Psalms 103:13; 3:9; 46:12·84:13; 20:10; Numbers 14:19-20.

הַמֵּה אֶלהַי אָזְנְךּ וּשְׁמֶע, פְּקַח עֵינֵיךּ וּרְאֵה שׁמְמֹתֵינוּ, וְהָעִיר מְּחֲנוּנְינוּ לְפָנֵיךּ, כִּי עָא עַל צִדְּלְתֵינוּ אֲנְחְנוּ מַפִּילִים סְלְחָה, אֲדֹנָי הַקְּשִּׁיבָה, וַעֲשֵׂה אַל הִדְּלְתֵינוּ אֲנְחְנוּ מַפִּילִים שָׁמָדּ נִקְרָא שַל עִירְדּ וְעֵשֵׂה אַל הְאַחַר, לְמַעַּנְדּ אֵלהַי, כִּי שִׁמָדִּ נִקְרָא עַל עִירְדּ וְעַל עַמֶּדָּ.

אָל הֵינוּ וֵאל הֵי אֲבוֹתִינוּ

אָין מִי יִקְרָא בְצֶדֶק, אִישׁ טוֹב נִמְשַׁל בְּחֵדֶק; בַּקּשׁ רַחֲמִים בָּעַר שָׁחוּקֵי הָדֵק, בִּשׁוּם פָּנִים אִין בֶּדֵק.

נֶבֶר תְּמִים וְנָבָר אָפֵס, נְמֵר חָסִיד וְצַדִּיק נִרְפַּס; דּוֹר עָנִי בַּעֲוֹנוֹ נִתְפַּס, דְּרָבָיו לְהַנִּיד מִי יְחָפָּש.

הוֹסְפְנוּ בַחֲשָׁאֵינוּ חֵטָה לְהַבְעִיר, הַמִּתְנַדְּבִים כִּבְנִי בַיִּת לְהַפְּעִיר; וּמַה יַּעֲצוֹר לְּחַ רַב וְצָעִיר, וִדּוּי וְכֶּלֶל לְקַדִּישׁ וָעִיר.

זָחַלְתִּי נָאִירָא בְּעַד מָחַן, זָעַק לְחַוּוֹת לְחוֹמֵר בְּבַחַן; חֲסַר חֶסֶד וִיִּתוּר צָחַן, חֵן אֵיךִ אֶמְצָא בְּתַחַן.

טוֹב לְקוֹרְאֶיף בְּנֶפֶשׁ רְהַב, טְרְחָם נְשׂוֹא וּלְכַלְכֵּל יְהַב; יָקר חַסְדְּף עָלֵי יֻרְהַב, יָעַן קוֹלִי לְהַאָּזִין בְּאָהַב.

בַּהַנּוּן מִדּוֹת וּבִתְּפִּלָּה שָׁלֵם, כְּזַמְן וְרָנִיל וְלֹא כְּלְּכֶם; לְהַחָשֵׁב נֶּנְדְּדִּ דַּבְּאִי מִלְּהָבָּלֵם, לְרַוְחָתִי זָכְרָה רַחֲמֶידְ מֵהָתָשַלֵם.

מְרָבִּים צְּרָבֵינוּ וְאֵין לְהַאָּמֵר, מִקְּצֶר דֵּעָה וּמֵרֹב מֶנֶהְיּ נֵּנְדְּדְּ הַבֹּל יוֹצֵר חְמֶר, נוֹהֵג וְרוֹעָה צֵל וְשׁוֹמֵר.

אין מי יקרא בצדק a double alphabetical acrostic by Rabbi Solomon ben Judah ha-Bavli of the tenth century, whose numerous selihah compositions consist of four-lined stanzas, called shalmoniyyoth after his name perhaps. His name-acrostic is traced in the last stanza. Ha-Bavli is said to have been

Incline thy ear, my God, and hear; open thy eyes and see our ruins, and the city which is called by thy name. Indeed, it is not because of our own righteousness that we plead before thee, but because of thy great mercy. O Lord, hear; O Lord, forgive; O Lord, listen and take action, do not delay, for thy own sake, my God; for thy city and thy people are called by thy name.

OUR GOD AND GOD OF OUR FATHERS

None pleads honestly, the best of us is like a briar. None can be found to ask for mercy on behalf of those who are crushed.

The blameless men vanish, the godly disappear, the just are trodden down. A poor generation, caught in sin, has no one to teach God's ways.

Our manifold sins have caused God's wrath to blaze against those who offered to intercede. None, great or small, can well pray to the Holy One.

I dread to plead for my people before thee who dost search and probe. How can I, poor in deeds and rich in sin, find favor by plea?

Thou art good to those who call to thee with reverence, and sustainest them. Extend thy precious kindness to me and graciously heed my call.

Regard me as one qualified and adept in prayer, lest I be confused in thy presence. O remember thy mercy and deny me not thy deliverance.

Our needs are many, they cannot be told because of little sense and abundant grief. Thou knowest them all, our Creator and Guide, Refuge and Protector.

a native of Rome, for in rabbinic literature "Babylon" sometimes alludes to Rome. Biblical phrases used in this prayer-poem are from Isaiah 59:4; Micah 7:4; Daniel 4:10; Joel 2:20; Psalm 145:18; Proverbs 17:25; Isaiah 30:17 בתרף 145. על ראש ההר

¹Daniel 9:18-19.

שְּׁרְדְנוּ כְּתְּרֶן הַר בְּדְרָנוּ, סְחִי וּמָאוֹס הוּשַׂם כְּבוֹדְנוּ; עֲנְנּוּ וּתְנֵנוּ מִחְיָה בְּשִׁעְבּוּדְנוּ, עוֹר לְמִנְיָנָהְ בַּקִשׁ אֲבוּדְינוּ.

פָּאָרַת נגָעֵי תּוֹכְחוֹתֶיךּ שְׁבוּטִים, פְּזּרִים פְּרוּדִים וּבַּגּוֹיִם עֲבוּטִים; צָפְנֵּם בְּסֻכְּךּ מֵרִיב וּשְׁפָּטִים, צְפִיַּת תִּפְאַרְתְּדּ לַמוֹ מַבַּטִים.

קוֹל כֹּחֲדּ לַהַב חוֹצֵב, קְצֶב טוֹב וְחָלוּפּוֹ קוֹצֵב; רֵעֶידּ דּוֹפָקִים בְּקוֹל עָצֵב, רְצוֹת וָרְבָתָם וּבְקַרְבָּם הִתִּצֵב.

שּוֹקְרִים בָּצוֹם לְבָּם לְהַלְּיִע, שַׁאַוֹּהָם אַל נָא תַמְּגִיע. פִּצְּוִע; חּוֹבְעִים בָּלַחֵשׁ שָׁפָּה לְהַנְיִע, הַאָּוֹהָם אַל נָא תַמְּגִיע. Reader:

שָׁמֶדּ אֱלֹהִים חַיִּים מִתְפָּאָר, לְחַיִּים טוֹבִים מִמְדּ נִשְּׁאֵר; מַקוֹר חַיִּים עִמְּדְ מִתְבָּאֵר, הַבִּיטָה נַעֲנֵנוּ וְעֵינְינוּ הָאֵר.

אָל מֶלֶדְ יוֹשֶׁב עַל בָּפָּא רַחֲמִים, מִחְנַהֵג בַּחֲסִידוּת, מוֹחֵל עֲוֹנוֹח עַמּוֹ, מַעֲבִיר רִאשׁוֹן רִאשׁוֹן, מַרְבֶּה מְחִילְה לְחַשְּאִים, וּסְלִיחָה לְפוֹשְׁעִים, עוֹשֶׁה צְּדְקוֹת עִם כָּל בְּשֶׁר וְרְוּחַ, לֹא רְּסְלִיחָה לְפוֹשְׁעִים, עוֹשֶׁה צְּדְקוֹת עִם כָּל בְּשֶׂר וְרְוּחַ, לֹא רְּכְעָתִם הַּגְמוֹל. אֵל, הוֹרִיתְ לְגוּ לוֹמֵר שְׁלשׁ עֻשְׂרֵה, וְכָר־לְנוּ הַיִּוֹם בְּרִית שְׁלשׁ עָשְׂרֵה, בְּמוֹ שֶׁהוֹרְעְהְּ לֶעְנִוֹ מִקְּרֶם, בְּמוֹ שָׁהוֹרְעִהְ לֶעְנִוֹ מִקְרָא בְשׁם יִיְ. שָׁלשׁ יִיָּ, בְּעָבְ עִמוֹ שֶׁהוֹרְעִהְ לְעָנְוֹ מִקְרָא בְשׁם יִיְ.

וַיִּעֲבֹר יָיָ עַל פָּנָיו וַיִּקְרָא:

יָנְ יָיָ, אֵל רַחוּם וְחַנּוּן, אֶרֶךְ אַפְּיִם, וְרַב חֶטֶר וָאֵמֶת. נֹצֵר יָנְ יָיָ, אֵל רַחוּם וְחַנּוּן, אֶרֶךְ אַפְּיִם, וְרַב חֶטֶר וָאֲמֶת. נֹצֵר

מעביר ראשון is a statement in the Talmud (Rosh Hashanah 17a) to the effect that God pardons one sin after the other before they are put on the scale. Rashi explains this expression to mean that if one's good deeds are in excess, God puts aside the first iniquity and does not reckon it with the others; compare Maimonides, Mishneh Torah, Teshuvah 3:5.

We are left like a lonely pole upon the hills, our glory is turned to scum and refuse. Answer us, sustain us, and seek out our lost ones.

Grant thy protective shelter to those whom thou didst chastise, who are scattered and dispersed among the nations. Let them behold thy glory.

Thy powerful voice strikes flames, thou dost decree weal and woe. Thy faithful sadly knock at thy gates; accept their devotions and abide among them.

By fasting they humble their heart; O shield them from the outburst of thy wrath. They ask gently, moving their lips; do not withhold their wish.

O living God, let thy name be glorified, and grant us eternal life. Thou who art the source of life, look down upon us, answer us, enlighten our eyes.

Almighty King, who art sitting upon the throne of mercy, thou dost act graciously, pardoning the sins of thy people and making them pass away one by one; thou dost often grant pardon to sinners, forgiveness to transgressors, dealing generously with all mortals and not treating them according to their wickedness. O God, who didst instruct us to recite the thirteen divine qualities; remember thou, in our favor, the covenant of the thirteen qualities; as thou didst reveal them to gentle Moses, as it is written: "The Lord came down in the cloud, and Moses placed himself there beside him and proclaimed the name of the Lord. Then the Lord passed by before him, and proclaimed:

The Lord, the Lord is a merciful and gracious God, slow to anger and abounding in kindness and truth; he keeps mercy for thousands of generations, forgiving iniquity and transgression and sin, and clearing those who repent."

מערה אלומר שלש עשרה is derived from Rosh Hashanah 17b, where אין is interpreted as follows: "Were it not written in the text [Exodus 34:6] it would be impossible for us to say such a thing; this verse teaches us that God . . . showed Moses the order of prayer. He said to him: Whenever the people of Israel sin, let them carry out this service before me [that is, read from the Torah the passage containing the thirteen attributes], and I will forgive them."

וְסָלַחְתָּ לַעֲוֹנֵנוּ וּלְחַשָּאתֵנוּ וּנְחַלְתָּנוּ.

בְּינוּ בִּי חָשָאנוּ, מְחַל לְנוּ מַלְבֵנוּ בִּי פְשֶׁעְנוּ.בְּי אָבְינוּ בִּי חָשָאנוּ, מְחַל לְנוּ מַלְבֵנוּ בִּי פְשֶׁעְנוּ.

אַל הָבֹא בְמִשְׁפָּט עִמְנוּ, בִּי לֹא יִצְדֵּק לְפָנֵיף בְּל חָי. חְבֹא לְפְנֵיף הְפָנֵיף מְקֹנוּ, בִּי לֹא יִצְדֵּק לְפְנֵיף בְּקֹנִיף חָבָא לְפְנֵיף אָנְקְה בְקוֹלֵנוּ, בִּי תְמוּתָה. אֲבֹנִי שִׁמְעָה בְקוֹלֵנוּ, אָסִיר, בְּגְיֶ שִׁמְעָה בְקוֹלֵנוּ, מְמִרְ יִנְי שִׁמְעָה בְקוֹלֵנוּ, מְסִיר, בְּגְיֶ שִׁמְעָה לְקוֹל חַחֲנוּנְינוּ. חְהִי נָא אָזְּיְף כִּשְׁבָּט עִמְּד יִשְׂרָאֵל. יִנְיִרְ בְּקוֹחוֹת עַל עַמִּף יִשְׂרָאֵל.

בְּרַחֵם אָב עַל בָּנִים, בּן הְּרַחֵם יְיֵ עָלְינוּ. לַיִי חֵיְשׁוּעָה; עַל עַמְּהְ בִּרְכָתֶהְ פֶּלָה. יְיִ צְּבָּאוֹת עִמְּנוּ, מִשְׁנֵב לְנוּ אֱלֹחֵי וַעַלְבּ סֵלְה. יִי צְבָאוֹת, אַשְׁרֵי אָדָם בֹּמְחַ בְּדְּ. יְיָ הוֹשִׁיעָה; הַמְּלֶךְ יַעַנֵנוּ בִּיוֹם קָרְאֵנוּ.

יְבַּאֲשֶׁר הְעָם הַזֶּה בְּוֹּבֶל הַסְּדְּף, וְבַאֲשֶׁר נְשָׁאתָה לָעָם הַזֶּה מִּמִּצְרְיִם וְעַד הֵנְּה. וְשָׁם נִאֲמֵר: נִיּאמֶר יְהנָה סְלַחְתִּי בִּדְבָּרֶף.

הַפֶּה אֱלֹהַי אָזְגָּדּ וּשְׁמֶע, פְּקַח עִינֶידּ וּרְאֵה שׁמְמֹתֵינוּ, וְהָעִיר אֲשֶׁר נִקְרָא שִׁמְדּ עָלֶיהָ; כִּי לֹא עַל צִדְּלְתֵינוּ אֲנְדְנוּ מַפִּילִים סְלְחָה, אֲדֹנִי הַקְשִׁיבָה, וַעֲשֵּׁה אֵל הְאַחַר, לְמַעַנְדְּ אֱלֹהַי, בִּי שָׁמָדְּ נִקּרָא עַל עִירִדּ (עַל עַמֶּדְ.

אַל הַינוּ וַאל הֵי אַבוֹתִינוּ

הָבֹא לְפָגֵיף שַׁנְעַת חָנּוּן, תְּהִי נָא אָזְנָף קּשֶׁבֶּת תַּחְנוּן; שָׁמְעָה יִיָּ אֶדֶק הַקִּעִיבָה רִנּוּן, שָׁר מֵישָׁרִים וּמַעְלִים מִרְנּוּן.

חנון חוון, a double reversed alphabetical acrostic (תבוא לפניך שועת חנון a double reversed alphabetical acrostic by Rabbi Solomon ben Judah ha-Bavli of the tenth century, whose signature

O pardon our iniquity and sin, and make us thy very own. Our Father, forgive us, for we have sinned; our King, pardon us, for we have transgressed. Thou, O Lord, art truly kind, forgiving and merciful to all who call upon thee.

Enter not into judgment with us, for in thy sight no living soul can be innocent. May our prayer reach thee; hide not from our entreaty. May the groan of the prisoner come before thee, and by thy mighty power release those who are doomed to die. O Lord, hear our voice; let thy ears heed our supplication. May thy ear be attentive and thy eyes open on behalf of thy people Israel.²

Have mercy on us, O Lord, as a father has mercy upon his children. Deliverance comes from the Lord; may thy blessing be upon thy people. The Lord of hosts is with us; the God of Jacob is our stronghold. Lord of hosts, happy is the man who trusts in thee. O Lord, save us; may the King answer us when we call. O pardon the sin of this people, according to thy abundant kindness, as thou hast forgiven this people ever since they left Egypt.

"The Lord said: I pardon them as you have asked."3

Incline thy ear, my God, and hear; open thy eyes and see our ruins, and the city which is called by thy name. Indeed, it is not because of our own righteousness that we plead before thee, but because of thy great mercy. O Lord, hear; O Lord, forgive; O Lord, listen and take action, do not delay, for thy own sake, my God; for thy city and thy people are called by thy name.

OUR GOD AND GOD OF OUR FATHERS

May our fervent cry reach thee; may thy ear be attentive to our supplication. Hear the innocent, O Lord; listen to our song, thou who dost heed the right and overlook the wrong.

רון הצעיר יחד forms the aerostic of the last stanza. The word רון in the opening stanza is employed in its twofold connotation, praise and blame, respectively. The term mun alludes to both the written and the oral law. The word השפל קול is equivalent to "ליצו ("slander"). The phrase אים השפל קול is borrowed from Ecclesiastes 12:4, where Rashi quotes the midrashic statement that this means cessation from Torah study (... משל עורה...)

¹Exodus 34:9. ²Psalms 143:2; 55:2; 79:11; 130:2; Nehemiah 1:6. ³Psalms 103:13; 3:9; 46:12; 84:13; 20:10; Numbers 14:19-20. ⁴Daniel 9:18-19.

ראש לְהָרִים נִכְלַמְנוּ בְּוֹשְׁנוּ, רַיחַ נִרְדְּנוּ כִּי הִבְּאְשְׁנוּ, אַרְקְלְנוּ יְשָׁרִים וְתוֹרוֹת שָׁבְּשְׁנוּ, קַרְקַע פָּנְינוּ בְּבֵן כְּבְּאְשׁנוּ. צַר וּמָצוֹק מִבֶּל צַד, צֹאן נְדְּחָה מֵאֵין מְצָד; בְּּנָה לְיָמִין נַיִּנְזוֹר מַעֲצָד, פְּחַר מִשְּׁמֹאל וְצֵיָּד הַצָּד.

אֵיעֵידּ רוֹאוֹת תִּהְיֵינָה פְּקּוּחוֹת, עְנִי וְעִנּוּי מִצְּרוֹת הַמְּתוּחוֹת; נְתַּנְּוּ בְּעָנִינּוּ לִשְׁבִּי וּלְבִּזָּה, נְחְנוּ מְּלֶבֵינוּ בִּבְּבְיוֹת הַבְּנִוּה וּלְעִיזָה. מֵרוּם נִכְּבָּרוֹת וְאַהֲבָה עַזָּה, מִנְּרְתָּ לְאָבֵץ וּלְשַׁמָּה וּלְעִיזָה. מֹרוּם נִכְבָּרוֹת וְאַהֲבָה עַזָּה, מִנְּרְתָּ לְאָבֵץ וּלְשַׁמָּה וּלְעִיזָה. לֹא חִלְינוּ בָּעֲנִינוּ לִשְׁבִי וּלְבִזָּה, לְהַשְּׁבִּיל בַּאָמִהְּהְּ בַּעְּעֹזֹה לֹא חִלְינוּ בִּעְינוּ בִּשְׁבַּל קוֹל הַשַּבְּיל בֹּאַבְילוֹת תְּתְנָה.

מָלְמַלְנֵּוּ בְּּגַּנֶרְ שֶׁלִשׁ מָאַסְתָּ, שִׁירַת בֶּפֶרְ בִּנְלְבֵנְוּ רְנַוְסְתָּ. יֶתֶר הַפְּּגִישָׁה לְהַשָּׁאִיר חַסְתָּ, יָתֵד וְנְדֵר תַּתְּה וְבִּנְּסְתָּ:

חַבֹל חָבַלְנוּ מַעַל לִמְעֹל, חָבַּלְנוּ מֵעֹל אֶל עֹל; זְבוֹר צִּוְיְתָ בְּלִי לִנְעֹל, זְרוּיִם לְאַבֵּץ וּבָם לִבְעֹל.

וְאַתָּה אַחָבִי בָּל הַבָּא, וַדֵּאי תַּצְדִּיק וְלֶנוּ הַדְּבָּה; הַיּוֹם כְּמֵאָז בָּלִי סִבָּה, הִנִּנוּ לִפָּנֵיף בִּאַשְׁמָה רַבָּה.

הַלַּת עָם לְאֶלֶס וְחֵרוּף, דְּחוּפִּים סְחוּפִּים נְתוּנִים לְמֵרוּף; גָּלוֹת וְשִׁעְבּוּד בְּנִפְיוֹן וְצֵרוּף, גַּלְנֵּל בְּחֶפֶר לִסְלִיחָה וְתִרוּף; בְּרַחֲמֶיְךּ עוֹד בִּרְבוֹת עִתִּים, בְּדְּ נִוְשֵׁעַ לֵיֵם וְהוֹשֵׁעְתִּים; אֵלֶה מַנְחוֹק יָבְאוֹ כִּתִּים וְאֵלֵה מִצְפוֹן וּמִצִּים וְבִּתִּים.

We are ashamed to raise our head, for we have polluted our fair name. We have corrupted thy justice, we have distorted thy precepts, therefore we press our face to the ground in shame.

Trouble and anguish seize us from every direction; we are like sheep cast adrift without shelter. On the right the axe cuts us down, on the left we fall prey to the hunter.

May thy farseeing eyes ever be open to our distress and untold sufferings. May our lamentations be changed into song, our punishment into atonement, as we return to thy straight paths.

Because of our sins we have been subjected to captivity and pillage; we, our kings and our priests, have been brought into contempt. Thy dearly beloved thou didst hurl down to the ground, desolate.

We have failed to implore thee, to consider thy truth, because of rising evil. We should have been destroyed like Sodom, when the sound of the mill was low, hadst thou not shown us grace for a brief moment.

Thou didst mercifully spare the remnant, giving us support and fencing us in. Again we were cast adrift for the three sins which thou dost loath, and thou didst trample under foot thy glorious Temple.

We have acted very corruptly against thee, hence we have been wounded by successive yokes. O remember thy promise never to abhor us, to gather the dispersed and unite them under thy sway.

After all that has befallen us, thou art truly just; we alone are to blame. Even this day we appear before thee, as of yore, without sincere repentance, amidst enormous guilt.

Thy poor people are held in disgrace and contempt; they are pushed, swept and tossed aside. They have been sorely tried by captivity and servitude; in thy mercy grant them pardon and relief.

In thy compassion, save us at long last; fulfill this prophecy: "I will deliver them!" They shall, assembled in groups, come from afar, from the north and from the south and from the west.

is here used in its twofold connotation: groups and the land of Kittim.
The verse in Isaiah 49:12 reads: הגה אלה מרחוק יבאו, והגה אלה מצפון ומים, ואלה

^{&#}x27;Hosea 1:7; Isaiah 49:12.

אַחֲרֵיף שִּׁמְנוּ בְּרִשׁוּמֶךּ, הַבֹּל חֲפֵצִים לְיִרְאָה אָת שְׁמֶךּ. אַחֲרֵיף שִׁמֵנוּ בְּרִשׁוּמֶךּ, הַבֹּל חֲפֵצִים לְיִרְאָה אָת שְׁמֶךּ.

Reader

הַפָּטֹן לְאֶלֶף נַּדֵּל רְחוּמֵנוּ, וְהַצְּעִיר לְגוֹי לְהַצְצִים בִּתְחוּמֵנוּ; יַחַר בְּכָל צִרְקוֹתֶיף לְרַחֲמֵנוּ, יָשֹב אַפְּדּ וּתְנַחֲמֵנוּ.

אָל מֶלֶדְ יוֹשָׁב עַל בָּפָּא רַחֲמִים, מִהְנַהֵג בַּחֲסִידוּת, מוֹחֵל עֲוֹנוֹת עַמּוֹ, מַעֲבִיר רָאשׁוֹן רִאשׁוֹן, מַרְבֶּה מְחִילְה לְחַשָּאִים, וּסְלִיחָה לְפוֹשְׁעִים, עוֹשֶׁה צְּדְקוֹת עִם בָּל בְּשֶׁר וָרְוּחַ, לֹא בְּלְנִיתְ לְנוּ לוֹמֵר שְׁלֹשׁ עֲשְׂרֵה, וְבְרֹּלְנוּ הַּלְנוּ לוֹמֵר שְׁלֹשׁ עֲשְׂרֵה, וְבְרֹּלְנוּ הַיִּנִם בְּמוֹ שָׁהוֹרְעִהְּ לֻעָנִוּ מִקְּרֶם, בְּמוֹ שָׁהוֹרְעִהְ לֻעָנִוּ מִקְּרֶם, בְּמוֹ שָׁהוֹרְעִהְ לֵענִוּ מִקְבֶם, בְּמוֹ שָׁהוֹרְעִהְ לֵענִוּ מִקְּרֶם, בְשׁם יִיָּ. שָׁבְּתוֹב: וַיְּרֶדְ יִיָּ בָּעְנָּן, וַיִּרְיֵצֵב עִמוֹ שָׁה, וַיִּקְרָא בְשׁם יִיָּ.

וַיִּעֲבֹר יִיָ עַל פָּנָיו וַיִּקְרָא:

וְיָ יְיָ, אֵל רַחוּם וְחַנּוּן, אֶרֶךְ אַפְּיִם, וְרַב חֶפֶר וָאֱמֶת. נֹצֵר חֶפֶר לְאַלְפִים, נֹשֵׁא עָוֹן וָפֶשַׁע וְחַפְּאָה, וְנַקּה.

וְסָלַחְהֶּ לַעֲוֹנֵנוּ וּלְחַשָּאתֵנוּ וּנְחַלְהָנוּ.

סְלַח לְנוּ אָבְינוּ בִּי חָטָאנוּ, מְחַל לְנוּ מַלְבֵנוּ בִּי פְּשֶׁעְנוּ. פִּי אַהָּנִי, מוֹב וָסַלָּח וְרַב חֶטֶר לְבָל קוֹרְאֶיִדּ.

Reader and Congregation:

בְּמוֹצָאֵי מְנוּחָה קְּרְמְּלֵּהְ הְּחִלְּה, הַט אָזְנְךּ מִמְּרוֹם יוֹשֵׁב הְּהִלְּה, לִשְׁלִּעֵּ אֵל הָרָנָה וָאֵל הַתִּפְּלָה,

מארץ סינים. Whereupon Rabbi David Kimhi states in his commentary that the prophet alludes to the four directions in which the people of Israel are dispersed: east, north, south, west. משכ אפך ותנחמנו is borrowed from Isaiah 12:1.

במצאי מנחה an anonymous hymn, is referred to as a pizmon because it is recited alternately by reader and congregation. The etymology of pizmon is

They are thine, thy servants, thy own people; hearten thou thy beloved as in the days of old. Inspire us to follow thee, set us down in thy book; all yearn to revere thy name.

Our Beloved, increase thou the smallest into a thousand, let the least grow to a mighty people within our dominion. Have mercy on all of us together in all thy goodness; avert thy wrath and console us.

Almighty King, who art sitting upon the throne of mercy, thou dost act graciously, pardoning the sins of thy people and making them pass away one by one; thou dost often grant pardon to sinners, forgiveness to transgressors, dealing generously with all mortals and not treating them according to their wickedness. O God, who didst instruct us to recite the thirteen divine qualities, remember thou, in our favor, the covenant of the thirteen qualities; as thou didst reveal them to gentle Moses, as it is written: "The Lord came down in the cloud, and Moses placed himself there beside him and proclaimed the name of the Lord. Then the Lord passed by before him, and proclaimed:

The Lord, the Lord is a merciful and gracious God, slow to anger and abounding in kindness and truth; he keeps mercy for thousands of generations, forgiving iniquity and transgression and sin, and clearing those who repent."

O pardon our iniquity and sin, and make us thy very own. Our Father, forgive us, for we have sinned; our King, pardon us, for we have transgressed. Thou, O Lord, art truly kind, forgiving and merciful to all who call upon thee.

Reader and Congregation:

On the outgoing of the Sabbath day, Beseechingly we hasten before thee; Bend thy ear from on high, glorious One, And hearken to the cry and the prayer.

uncertain. It has been suggested that this word is related to psalm. The alphabetical acrostic begins with the second stanza. The refrain לשמוע אל הרנה is borrowed from I Kings 8:28.

¹Exodus 34:5-9.

אֶת יְמִין עז עוֹרְרָה לַשְשׁוֹת חַיִּל, בְּצֶדֶק נָשְׁקַר וְנִשְׁחַט הְּמוּרוֹ אֵיִל, נְּנֶן־נָא נִוְעוֹ בְּזַעֲקָם בְּעוֹד לַיִל, לִשְׁמִעַ אֵל הָרְנָה וְאֵל הַתִּפְלָה.

רְּרֶשׁ־נָא רוֹרְשֶׁיף בְּרָרְשֶׁם פָּנֵיף, הַדְּרֶשׁ־לָמוֹ מִשְׁמֵי מְעוֹנֶף, וּלְשַׁוְעַת חִנּוּנָם אֵל תַּעְלֵם אָוְנֶף, לִשְׁלִּעַ חָרִנָּה וְאֶל הַתְּכְּלָה.

זוֹחֲלִים וְרוֹעֲדִים מִיּוֹם בּוֹאֶךְּ, חָלִים בְּמַבְבִּירָה מֵעֶבְרַת מַשְּׁאֶךְּ, טִנּוּפָם מְחֵה נָא וְיוֹדוּ בְּלֶאֶיךְּ, לִשְׁלִּע אֶל הָרְנָּה וְאֵל הַתִּפִּלָּה.

יוֹצֵר אַתָּה לְכָל יְצִיר נוֹצֶר, כּוֹנְנָחָ מִאָז תֶּרֶף לְחַלְּצָם מִמֵּצֵר, לְחָנָנָם חָנָם מֵאוֹצָר הַמְנָצֶר, לִשְׁלִעַ אָל הָרְנָּה וָאֶל הַתִּפְּלָה.

מֶרוֹם אָם עָצְמוּ פִּשְׁעֵי קְהָלֶךּ, נָא שַּׂנְבֶם מֵאוֹצֶר הַמּוּכָן בִּזְבוּלֶךּ, עָדֵיךּ לָחֹן חִנָּם בָּאִים אֵלֶיךּ, קִשְׁלִּעַ אֶל הָרִנָּה וְאֶל הַתִּפִּלָה.

משב חהלה alludes to Israel's frequent thanksgivings and praises which have become a throne of glory to God (Psalm 22:4). The expression ... ימין is based upon Psalm 118:15. The "right hand" signifies overwhelming might (Psalms 20:7; 98:1; 89:14). בוכות is the equivalent of תובות ...

Raise a mighty right hand to bring triumph, For the sake of self-offering Isaac; Protect his children pleading in the night, And hearken to the cry and the prayer.

O seek those who seek thee and worship thee, Let them find thee who art in thy heavens; Close not thy ear to their supplication, And hearken to the cry and the prayer.

They dread the coming of thy judgment-day,
They suffer like one bearing her firstborn;
Cleanse their stain, let them praise thy wondrous deed
And hearken to the cry and the prayer.

Thou art the Creator of all beings, Providing them with relief from distress; Grant them blessings from thy cherished treasure, And hearken to the cry and the prayer.

Though thy people's misdeeds be numerous, Grant them strength from thy heavenly treasure; Hear those who come to thee pleading for grace, And hearken to the cry and the prayer.

The phrase יים בוא refers to Malachi 3:2 ("But who can endure the day of his arrival, who can stand when he appears?"). The words עברת משאך are reminiscent of Psalm 7:7 (הנשא בעברות צוררי regarding God's anger at the injustice which has been done to the innocent.

מרום God who dwells on high. In addition to מדיך ("unto thee") the poet uses in the same line the preposition אליך so as to complete the rhyme. The line should be read with a slight pause after the first two words: עדיך לחן, חנם

פָּנֵה נָא אֶל הַתְּלָאוֹת וְאֵל לְחַפָּאוֹת, צַדֵּק צוִּעֲלֶיף מַפְּלִיא פְּלָאוֹת, לִשְׁלָעַ אֵל חָנוּנָם אֱלֹהִים יְיָ צְבָאוֹת, לִשְׁלָעַ אֵל חָרְנָּה וְאֵל הַתִּפְּלָה.

רָצֵה עֲתִירָתָם בְּעָמְדָם בַּלֵּילוֹת, שְׁתָּם נִפֶּיךּ עוֹשֶׁה נְדוֹלוֹת, פַּרְאֵם נִפֶּיךּ עוֹשֶׁה נְדוֹלוֹת, לִשְׁלִּעֵ אֶל הָרְנָּה וָאֶל הַתְּפִּלְּה.

אָל מֶלֶדְ יוֹשֶׁב עַל כָּפָא רַחֲמִים, מִּחְנַהֵּג בַּחֲסִידוּת, מוֹחֵל עֲלֹנוֹת עַמּוֹ, מַעֲבָיר רָאשׁוֹן רָאשׁוֹן, מַרְבֶּה מְּהִילֶּה לְחַשְּאִים, וּסְלִיחָה לְפוֹשְׁעִים, עוֹשֶׁה צְּדְקוֹת עִם כָּל בְּשָׁר וָרְוּחַ, לֹא כְּלְעָתָם תִּנְמוֹל. אֵל, הוֹרִיתְ לְנוּ לוֹמֵר שְׁלשׁ עֻשְׂרֵה, זְכְר־לְנוּ הַיִּם בְּנִוֹ מִעְּרֵה, זְכְר־לְנוּ הַיִּם בְּנִוֹ מִעְנָוֹ מִקְּרֶם, בְּמוֹ שֶׁהוֹרְעְתְּ לֶעָנִו מִקְּרֶם, בְּמוֹ שֶׁהוֹרְעְתְּ לֶעָנִו מִקְּרֶם, בְּמוֹ שֶׁהוֹרְעִתְּ לֶעָנִו מִקְּרֶם, בְּמוֹ שֶׁהוֹרְמִי לְשָׁבִּוֹ מִיְקְרָא בְשֵׁם יְיָ.

וַיִּקְרָא: וַיִּקְרָא:

ָם לְאַלְפִּים, נִמֵּא עֲוֹן וְפֶּשֵׁע וְחַפְּאָה, וְנַקּהָּה יִיָּ יִיָּ, אֵל רַחוּם וְחַנּוּן, אֶרֶךְ אַפְּיִם, וְרַב חֶטֶּד וָאֲמֶת. נֹצֵר

וֹסַׁלַחְתָּ לַעֲוֹנֵנִי וּלְחַפְּאתֵנוּ וּנְחַלְּתְּנוּ.

סְלַח לְנוּ אָבִינוּ בִּי חָטָאנוּ, מְחַל לְנוּ מַלְבֵנוּ כִּי פְשֶׁעְנוּ. בִּי אַהָּה, אֲדֹנִי, מוֹב וְסַלָּח וְרַב חֶסֶר לְּכָל קוֹרְאֶיףּ.

Maimonides explains the expression מעביר ראשון in the following מעביר ראשון האשר in the following terms: בשעה ששוקלין עונות אדם עם זכיותיו אין מחשבין עליו עון שחטא בו תחלה, ולא שני. אלא משלישי ואילך: אם נמצאו עונותיו משלישי ואילך מרובין על זכיותיו, אותם שני עונות

O heed our sufferings and not our sins, Clear those who entreat thee, God of wonders; Hear their supplication, God, Lord of hosts, And hearken to the cry and the prayer.

Accept their plea which they address nightly, Favor it as a perfect offering; Show them thy marvels, doer of great deeds, And hearken to the cry and the prayer.

Almighty King, who art sitting upon the throne of mercy, thou dost act graciously, pardoning the sins of thy people and making them pass away one by one; thou dost often grant pardon to sinners, forgiveness to transgressors, dealing generously with all mortals and not treating them according to their wickedness. O God, who didst instruct us to recite the thirteen divine qualities, remember thou, in our favor, the covenant of the thirteen qualities; as thou didst reveal them to gentle Moses, as it is written: "The Lord came down in the cloud, and Moses placed himself there beside him and proclaimed the name of the Lord. Then the Lord passed by before him, and proclaimed:

The Lord, the Lord is a merciful and gracious God, slow to anger and abounding in kindness and truth; he keeps mercy for thousands of generations, forgiving iniquity and transgression and sin, and clearing those who repent."

O pardon our iniquity and sin, and make us thy very own.¹ Our Father, forgive us, for we have sinned; our King, pardon us, for we have transgressed. Thou, O Lord, art truly kind, forgiving and merciful to all who call upon thee.

מצטרפים ודנין אותו על הכל; ואם נמצאו וכיותיו כנגד עונותיו אשר מעון שלישי ואילך, מעבירים כל עונותיו ראשון ראשון, לפי שהשלישי נחשב ראשון, שכבר נמחלין השנים, וכן הרביעי הרי הוא ראשון, שכבר נמחל השלישי, וכן עד סופן והלכות תשובה ג, ה:

¹Exodus 34:5-9.

אַל תִּזְבֶּר־לֶנוּ עֲוֹנוֹת רָאשׁוֹנִים, מַהֵּר יְקַדְּמְוּנוּ רַחֲמֶידְּ כִּי דַלְּוֹנוּ מָאַד. חַמֹּאת נְעוּרֵינוּ וּפְשָׁעֵינוּ אַל תִּזְבֹּר, בְּחַסְּדְּדְּ זְכָר־לֶנוּ אֲתָה, לְמַעַן טוּבְדּ יְיָ.

וּלָיַאַלָּבִי אַל מֵפֶּן אֶל לְּשִׁי הָעָם הֹיָה וְאֶל רְשִׁעוֹ וְאֶל הַפָּאתוֹ.

אָמֵן לְזַרְאַבֶּם וְנָחֲלוּ לְּעוֹלֶם. זְכֹר לַאֲבָּרֵיף לְאַבְּרָהָם לְיִצְּהָה אָנִוֹן אָל תִּשְׁנֵּח, וְכָר לַאֲבָּרִיף אֲלִה אָלִה. אַנְוֹן אָל תִּשְׁבַּח לְנָצִח. זְכֹר לְאַבְּרָהם לְיִצְּהָם וֹיְיִשְׁלִים, אַנְּוֹן אַל תִּשְׁבַּח לְנָצִח. זְכֹר יְיָ לִבְנִי אֲבוֹם אֵת יוֹם יְרוּשְׁלִים, אַבְּרֵיה אָלִהם לְּנִצְּח וֹלְישִׁרָאֵל בִּי עֵתְלְעָה בָּה. אַהְבּר אָלִהְם לְּנִצְּחְק וּלְישְׁרָאֵל בִּי עֵת לְחָנְנָה, פִּי בָּא מוֹעֵד. זְכֹר יְיָ לִבְנִי אֲבָה לְּיִבְּחְל וּלְישְׁלִים, אַבְּרָה עָלְים לְּעָבְיִים אָרוֹם אִיוֹן אֵל תִּשְׁבָּח לְנֶצָּח. זְכֹר יְיָ לִבְנִי אֲבִים הַלְּחִים הְּנִבְּה וֹלְישְׁלְחִם הִיּלְים בְּיִם בִּעְּה וֹלְישְׁלִים הִיּשְׁתְּתְּה בְּיִם בִּעְּיִם וְלִישְׁלָתְם הִיּלְּהְם בִּעְּים הִּעְּתְּם בְּעִבְּים הִיִּעְם בִּיִּם בְּעִּים הִיּנְתְּה בְּבִּים הִיּבְּים הִיּבְּים בִּעְּים בִּעְּבִּים בִּיִּם בְּעִים בְּעִים בְּעִים בְּבִים בִּעְּים בִּבְּים בִּעְּים בִּעְּתִּן בִּיִּבְּם בִּעְּים בִּים בִּעְּים בִּיִּבְּים בִּיִּבְּים בִּיִּבְּים בִּיִּים בְּנִים בִּים בְּעִים בְּבִּים בִּיִּם בְּבִים בִּיִּים בְּעִבְיִם בְּבִים בִּיִים בְּרִים בְּיִבְּים בְּיִּם בְּיִים בְּיִים בְּבִים בִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּיִבְּיִים בְּנִים בְּיִים בְּיִם בִּיִּים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִּים בְּיִים בְּבִּים בְּיִים בְּבִים בְּיִים בְּבִיים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִבְּים בְּיִים בְּיִבְים בְּבִּים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִּים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּבִיים בְּיִים בְּיִים בְּיבִים בְּבִּים בְּיִים בְּיִים בְּיבִּים בְּיִים בְּבִּים בְּיבִי בְּיִים בְּיבְים בְּיוֹים בְּיִייִּים בְּיוֹים בְּיִים בְּיִים בְּיבְיוּייִים בְּיבְייִים בְּיוֹים בְּיִים בְּיִייִּים בְּיִים בְּיִיבְים בְּיִייִים בְּבִּים בְּיִים בְּיוֹים בְּיוֹבְייִים בְּיִיים בְּיִים בְּיִים בְּיִייִּים בְּיוֹיִים בְּבְייִים בְּיִייִים בְּיִיים בְּיִייִּים בְּיִיִיִּים בְּיִייִים בְּיִים בְּיִים בְּיִ

זְּכֶר־לֶנוּ בְּרִית אָבוֹת כַּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ: וְזְכַרְתִּי אֶת בְּרִיתִי אָבוֹת כַּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ: וְזָכַרְתִּי אֶת בְּרִיתִי אָקְרַתְּ: וְזָכַרְתִּי אָתְּ בְּרִיתִ רִאשׁוֹנִים בְּאֲבֶר אָמַרְתָּ: וְאַרְיתִּת לְשָׁב לֵאלֹהִים, אֲנֶי יִיְ. עֲשָׂה עִמְּנִי לְשָׁב לְאַרִים לְעֵינֵי הַנּוֹיִם לְהִיוֹת לְשָׁם לֵאלֹהִים, אֲנִי יִיְ. עֲשָׂה עִמְּנִי מְאָרִים לְאֵלְהִים לְאֵלְהִים לְאֵלְהִים לְאֵלְהִים לְאֵלְהִים לְאֵלְתִּים לְבַלְּתָם לֹא הַשְּׁרִתִי אִהָם לֹא מְאָרִי שְׁבְּרִתִּי אִהָם לִא מְשְׁבִיתִּם וְלֹא נְעַלְתִּים לְּכַלֹּתָם, לְהָבֶּר בְּרִיתִי אִהָם, כִּי אֲנִי יִיְ, אֱלֹהִים לְאֵלְתִּים לְּבְלִינוּ וְאֵל תַשְּׁחִיתְנוּ, בְּנְהִי שֶׁבְּתוּב: כִּי אֵל יִי יִּיְ אֱלֹהִים לְאַלְנוּ וְאֵל מַשְׁחִיתְנוּ, בְּנְהִי שֶׁבְּתוּב: כִּי אֵל יִי בְּנִים לְאֵל מַשְׁחִיתְנוּ, בְּנָם לֹא בְּבִּלְתִּם עְלֵינוּ וְאֵל תַשְּׁחִיתְנוּ, בְּנְהִי שֶׁבְּתוּב: כִּי אֵל בְּיִים לְּבִילִים לְּבִינִים לְּבִינִי הְבִּים לְבִינִים לְבִילִים לְבִינִים לְבִילִים לְבִילִּים לְבִּילִים לְבִּים לְבִּילִים לְבִּים לְבִילִּים לְבִּילִים לְבִּים לְבִּים לְבִּילִים לְבִּים לְבִּילִים בְּבְּיִים לְבִיבְּים לְבִּים לְבִים בְּבְּיתִי בְּבְּבְּיתִּים לְבָּבְיתִּים בְּבְּיתִים בְּבְּבִיתְים בְּבְּבִיתְ הָּבְּים בְּבְּיתִים בְּבְּיתִים בְּבְּיתִים בְּבְּיתִים בְּבְּיתִים בְּבְּיתִּים בְּבְּיתִים בְּבְּבִיתְ אִבְּילְתִים בְּבְּיתִּים בְּבְּיתִּים בְּבְּיתִים בְּבְּבִיתְ בְּבְּיתִים בְּבְּבִּית בְּבִּיתְ בְּבְּיתִּים בְּבְּבְּתִיתִים בְּבְּיתִים בְּבְּבִיתְ בְּבִּיתִּים בְּבְּיתִּים בְּבְּיתִים בְּבְּיתִים בְּבְּיתִים בְּבְּיתִּים בְּבְּרִיתִית בְּיבּית בְּיוֹית בְּבְּיתִים בְּיתִּים בְּבִיתְּיִּים בְּיתִים בְּבּית בְּבִית בְּבְּבְיתִים בְּבְּית בְּייתִים בְּיתִּים בְּיוֹים בְּבִּית בְּבִּית בְּבִּית בְּבִית בְּיבְּית בְּיבּית בְּיתִים בְּבִית בְּבִּית בְּבּים בְּבִּית בְּיִים בְּיבּבְּים בְּבְּיוּב בְּבִּים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּבִּים בְּיבְּים בְּיִים בְּיבְּיים בְּבְּים בְּבִּים בְּיבְּים בְּבִּים בְּבְּיבְים בְּבִים בְּיבְּים בְּיבּים בְּיבְּים בְּבִּים בְּיבְּבִיים בְּבִים בְּיבְּים בְּיִים בְּיבְּבְּים בְּיבְּבְּים בְּיבְּבְּים בְּבִּים ב

period are termed ראשונים in contrast with their descendants who went into exile (Ibn Ezra).

to grant her redemption from foes and evils. Israel is reassured that the captivity will end as soon as the penalty for sins will have been exacted. ברית ראשונים refers to the covenant made at Sinai. The people of that

Mind not our former iniquities; may thy compassion hasten to our aid, for we are brought very low. Remember not our faults of youth; remember us kindly, for thy goodness' sake. O Lord.¹

O Lord, remember thy mercy and thy kindness; they are eternal. O Lord, remember us and show favor to thy people; think of us and bring thy deliverance.

Remember the community thou didst win long ago, the people thou didst rescue to be thy very own, and Mount Zion where thou hast dwelt.²

O Lord, remember the love of Jerusalem; never forget the love of Zion.

O Lord, remember the day of Jerusalem's fall against the Edomites, who shouted: "Destroy it, destroy it, to its very foundation"

Thou wilt rise to have mercy on Zion; the time to favor her is now. Remember Abraham, Isaac and Jacob, thy servants, to whom thou didst solemnly promise, saying to them: "I will make your descendants as countless as the stars in heaven; all this land of which I have spoken I will give to your descendants, that they shall possess it forever."

Remember thy servants Abraham, Isaac and Jacob; heed not the obstinacy of this people, nor their wickedness, nor their sin.

Remember in our favor thy covenant with our fathers, as thou didst promise: "I will remember my covenant with Jacob, Isaac and Abraham; also the land will I remember."

Remember in our favor thy covenant with our ancestors, as thou didst promise: "In their favor I will remember my covenant with their ancestors whom I brought out of the land of Egypt, in the sight of all nations, to be their God; I am the Lord."

Treat us as thou didst promise: "Even when they are in the land of their enemies, I will not spurn them, I will not abhor them, so as to destroy them and break my covenant with them; for I am the Lord their God."

¹Psalms 79:8; 25:7. ²Psalms 25:6; 79:8; 106:4; 74:2. ³Psalms 137:7; 102:14; Exodus 32:13; Deuteronomy 9:27; Numbers 12:11. ⁴Leviticus 26:42, 45, 44.

מְחַה פְּשָׁעֵינוּ לְמַעַנְּה, כַּאֲשֶׁר אָמָןְרְהָּ: אָנֹכִי אָנֹכִי הוּא מֹחֶה פְּשָׁעֵינוּ לְמַעַנְּה, נְחַפֹּאתְּיְה לֹא אָנְבֹּר. מְחֵה פְּשָׁעֵינוּ כָעָב פְּשָׁעֵיף, וְחַפֹּאתֶיף לֹא אָנְבֹּר. מְחֵה פְּשָׁעֵינוּ כָעָב פְּשָׁעֵיף, וְחַפֹּאתִיף לֹא אָנְבֹּר. מְחֵה פְּשָׁעִינוּ כָעָב פְּשָׁעֵיף, וְכַעָּנָן חַמֹאתֵיף, וְכַעָּנָן חַמֹאתִיף, פְּאָרִם בִּשְּׁנִים מְהוֹרִים וְשִהְּרָנוּ, כְּמָב חְשִׁאֵיכִם כִּשְּׁנִים מְהוֹרִים וְשְהַרְנוּ, כְּמְה שֶּׁבְּתוּב: וְזְרַקְתִּי עֲלִיכָם בַּשְּׁנִים מְהוֹרִים וְשְׁבָּתוֹנוּ בְּבִית וְּפִּלְּתִי עֲלִיכָם מִוְים בְּבִית שְׁבְּלְתִי עִלְינִים מְהוֹרִים וְשְׁבְּתוֹנוּ בְּבִית וְּפִּלְּתְּה, וְשָׁבְּתוֹנוּ בְּבִית וְּפִּלְּתָף, מְשְׁהָת בְּבְּתוֹנוּ בְּבִית וְּפִלְּתְף, בְּאָחָה שְׁבְּתוֹנוּ בְּבִית וְּפִלְּתְף, בְּאָחָה בְּבִית בְּבְּתוֹך עֵל מִעְּלְהָע בְּלִינִים בְּבִית בְּבְּית בְּבְּתְּת שְׁבִּלְתוֹנוּ בְּבִית וְּפִבְּלְתְּה, שִׁבְּתוֹר בְּבִית וְּפִבְּלְתְּה, בְּבְּתוֹר בְּבִית וְּפִבְּלְתְּה, בְּבְית וְּפִבְּתוֹר, בִּית וְהָבְּלְתוֹן עֵל מִעְנְּהְ בְּבִית וְבִּבְיתְּה, וְשְׁבִּחִי, בִּי בִיתִי בְּבִּית בְּבִּית בְּבִּית בְּבְּבִית בְּבִּית בְּבִּבְית בְּבִּית בְּבִּית בְּבִּית בְּבִּלְת בְּבִית בְּבִית בְּבִּבְית בְּבִּית בְּבִית בְּבְּבִית בְּבִּית בְּבִּית בְּבִית בְּבִּית בְּבִית בְּבִּית בְּבִּבְית בְּבִּית בְּבִית בְּבִית בְּבִית בְּבִּבְית בְּבִּית בְּבִּית בְּבִּית בְּבִית בְּבִית בְּבִּת בְּבִית בְּבִית בְּבִית בְּבִית בְּבִית בְּבִית בְּבִּית בְּבִית בְּבִית בְּבִית בְּבְּת בְּבִּית בְּבִּית בְּבִּית בְּבִית בְּבִית בְּבִית בְּיִית בְּבִּת בְּית בִּית בְית בִּית בְּית בִּית בְּית בִּית בְּבִית בְּבִית בְּבִית בְּבִית בְּבִּבְּת בְּית בְּבִּית בְּבִית בְּבִית בּבְּת בְּבִּית בְּבִית בְּבִּית בְּבִית בְּבִית בְּבִּית בְּבִית בְּבִית בְּבִית בְּבִית בְּבְית בְּבְית בְּבִית בְּבִית בְּבִית בּית בְּבִית בְּבִית בְּבִית בְּבִית בְּבִית בְּבִית בְּבִית בְּבִּית בְּבִית בְּבְית בְּבְית בְּבְית בְּבִית בְּבִית בְּבִית בְּבִית בְּבִית בְּבִית בְּבְּבִית בְּיבְּית בְּבְּית בְּבְּית בְּיבְית בְּבִּית בְּית בְּבְּית בְּיבְּית בְּבְּית בְּית בְּית בְּית בְּיבְית בְּית בְ

אם לבבך has been explained to mean that the people, having taken the initiative in returning to God, will receive his support in attaining purification of the heart. Their eyes will be opened, and they will abandon the errors which corrupted their heart. Man's dual character, good and evil, will come to an end so that goodness alone will be his natural tendency.

Have mercy upon us and do not destroy us, as it is written: "The Lord your God is a merciful God; he will not fail you, he will not destroy you, he will not forget the covenant he made with your fathers."

Open our heart to love and revere thy name, as it is written in thy Torah: "The Lord your God will open your heart and the heart of your descendants to love the Lord your God with all your heart and soul, that you may live."

Restore us and have compassion on us, as it is written: "The Lord your God will restore you and have compassion upon you, gathering you again out of all nations where the Lord your God has scattered you."

Gather our dispersed, as it is written: "Even if you are dispersed in the uttermost parts of the world, from there the Lord your God will gather and fetch you."

Be thou with us when we seek thee, as it is written: "If you seek the Lord your God, you shall find him when you seek him with all your heart and all your soul."

Blot out our transgressions for thy own sake, as thou didst promise: "It is I who blot out your transgressions, for my own sake; I will remember your sins no more."

Sweep aside our ill deeds like a mist, like a cloud, as thou didst promise: "I will sweep aside your ill deeds like a mist, and your sins like a cloud; return to me, for I will redeem you."

Make our sins as white as snow or wool, as it is written: "Come now, let us reason together, says the Lord; if your sins be like scarlet, they can become white as snow; if they be red like crimson, they can turn white as wool."

Cleanse us from all our impurities, as it is written: "I will sprinkle clean water upon you, and you shall be pure; from all your impurities and from all your idolatries I will purify you."

Bring us to thy holy mountain and make us joyful in thy house of prayer, as it is written: "I will bring them to my holy mountain and make them joyful in my house of prayer; their offerings and sacrifices shall be accepted on my altar; my temple shall be called a house of prayer for all people."

¹Deuteronomy 4:31; 30:6, 3-4; 4:29. ²Isaiah 43:25; 44:22; 1:18. ³Ezekiel 36:25; Isaiah 56:7.

Reader and Congregation:

שְׁמַע קוֹלֵנוּ, יְיָ אֱלֹהֵינוּ, חוּס וְרַחֵם עָלֵינוּ, וְקַבֵּל בְּרַחֲמִים וּבָרָצוֹן אֵת תִּפִּלְתֵנוּ.

הַשִּׁיבֵנוּ יָיָ אֵלֶיף וְנָשְׁוּבָה, חַדֵּשׁ יָמֵינוּ בְּאֶדֶם.

אָמֶרִינוּ הַאָּזִינָה יִיָּ, בִּינָה הֲנִינֵנוּ. יִהְיוּ לְרָצוֹן אִמְּהֵי פִּינוּ וְהָנִיוֹן לִבָּנוּ לְפָנֵיף, יִיָּ צוּרָנוּ וְגוֹאֲלֵנוּ.

אַל תַשְׁלִיבֵנוּ מִלְפָנֵידּ, וְרִוּחַ קְרְשְׁדְ אַל תִּקַּח מִנֶּוְנוּ.

אַל תַּשְׁלִיבֵנוּ לְעֵת זְקְנָה, בִּבְלוֹת בֹחֵנוּ אֵל תַעַזְבֵנוּ.

אַל תַּעַזְבֵנוּ, יָיָ אֶלֹבֵינוּ, אַל תִּרְחַק מְמֶנוּ. עֲשֵׁה עִמְנוּ אוֹת לְטוֹבָה, וְיִרְאוּ שׁוֹנְאֵינוּ וְיֵבְשׁוּ, כִּי אַתָּה יְיָ עֲזַרְתָּנוּ וְנְחַמְּתְנוּ. כִּי לְדִּ יִיָ הוֹחֶלְנוּ, אַתָּה חַעֲנָה, אֲדֹנִי אֱלֹבֵינוּ.

אֶלֹהֵינוּ וַאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, תָּבֹא לְפָנֵיךּ הְפִּלְּתֵנוּ, וְאַל תִּתְעַלֵּם מִתְּחַנְּתֵנוּ; שָׁאֵין אֲנְחָנוּ עַזֵּי פְנִים וְּלְשֵׁי עְרֶךּ לוֹמֵר לְפָנֵיךּ, יְיָ אֵלֹהֵינוּ וַאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, צַּדִּילִים אֲנְחְנוּ וְלֹא חָמָאנוּ; אֲבָל אַנְחָנוּ חַשָּאנוּ.

Congregation and Reader:

אָשַׁמְנוּ, בְּגַדְנוּ, נְּזְלְנוּ, דִּבְּרְנוּ דְפִי; הֶעֲוְינוּ, וְהִרְשֵׁעְנוּ, זְדְנוּ, חְמַסְנוּ, טְפְּלְנוּ, שָׁקְנוּ, דִבְּרְנוּ, לִשְׁינוּ עְרֶרְּ; רְשְׁעְנוּ, שְׁחְתִנוּ, שְׁחַתְנוּ, שְׁקִנוּ, שְׁקִנוּ, שְׁקְנוּ, בְּבְרְנוּ, לִשְׁינוּ עְרֶרְנוּ, לְבְיִנוּ, שְׁחְתִנוּ, שִׁחְתְנוּ, חִפְּיִנוּ, חְשִׁעְנוּ, בְּבְרְנוּ, לִשְׁינוּ עְרֶרְנוּ, קְּעְהָעִנוּ, שִׁחְתְנוּ, חִשְׁמְעִנוּ, הִשְׁמְעִנוּ, בְּבְרְנוּ, לְבִּיְרְנוּ, לְבִירְנוּ, קִשְׁינוּ, הִשְׁמְעִנוּ, שִׁחְתְנוּ, מְשִׁינוּ, הַשְּׁמְנוּ, בְּבִּרְנוּ, בְּבְרְנוּ רְבִּיּיִ הְשִׁינוּ, הְשִׁינוּ, הִשְׁמְנוּ, בְּבִּרְנוּ, בְּבְּרְנוּ בְּבִּיְנוּ, בְּבְּרְנוּ בְּבִּיְנוּ, בְּבְרְנוּ, בְּבְּרְנוּ בְּבִּיְיִם בְּבּוּ בְּבִּיוּ בְּבְּנוּ שְׁבְנוּ בְּבִּיְרְנוּ, בְּבְּרְנוּ בְּבְּרְנוּ בְּבְּבְּנוּ, בְּבְּרְנוּ, בְּבְּרְנוּ, בְּבְּרְנוּ, בְּבִּיְרְנוּ, בְּבְּרְנוּ, בְּבְּרוּ, בְּבְּבְּנוּ, בְּבְּרְנוּ, בְּבִּיְיִם בְּבְנוּ, בְּבְּרְנוּ בְּבִּיּ, בְּבְּבְּנוּ, בְּבִּבְּנוּ, בְּבִּבְּנוּ, בְּבְּבְנוּ בְּבִּיְיִם בְּבְּנוּ בְּבִּיְבְּנוּ בְּבְּבְּנוּ בְּבְּבְּנוּ בְּבִּיְיְםְעְנוּיּ, בְּבְּרְנוּ בְּבִּיְיִם בְּבְּנוּ בְּבְּבְנוּ, בְּבְּבְּנוּ בְּבְּבְּנוּ בְּבְּבְּנוּ בְּבְּבְּנוּ בְּבְבְּנוּ בְּבְּבְּנוּ בְּבְּבְּנוּ בְּבְּבְּנוּ בְּבְּבְּנוּ בְּבְבְּנוּ בְּבְּבְּנוּ בְּבְּבְּנוּ בְּבְּבְּנוּ בְּבְּבְּנוּ בְּבְבְּבוּתְּנוּי, בְּבְּבְּנוּ בְּבְּבְּנוּ בְּבְּבְּנוּ בְּבְּבְּנוּיּיוּ בְּבְּבְּנוּיוּ בְּבּבְּנוּי, בְּבִּבְיוּתְינוּיּ

שמע קולט is taken from the daily Shemoneh Esreh; the remainder of this prayer is composed of verses from Lamentations 5:21; Psalms 5:2; 19:15; 51:13; 71:9; 38:22; 86:17; 38:16. The seven verses from the Psalms are phrased here in plural though originally they appear in the singular.

מניך תפלחנו and the phrase אל תחעלם מהחותום are borrowed from Psalms 88:3; 55:2. The expression אבל אנחנו חטאנו is quoted in Yoma 87b as the essential part of the confession.

Reader and Congregation:

Lord our God, hear our cry, spare us; Have mercy and accept our prayer. Turn us to thee, O Lord. Renew our days as of old. Give heed to our words, O Lord, Consider thou our meditation. May our words and our meditation Please thee, O Lord, our Protector. Cast us not away from thy presence. And take not thy holy spirit from us. Do not cast us off in our old age: When our strength fails, forsake us not. Forsake us not, Lord our God, And keep not away far from us. Show us a sign of favor despite our foes; Thou, O Lord, hast helped and comforted us. For thee, O Lord, we are waiting; Thou wilt answer us. Lord our God.

Our God and God of our fathers, may our prayer reach thee; do not ignore our plea. For we are neither insolent nor obstinate to say to thee: "Lord our God and God of our fathers, we are just and have not sinned." Indeed, we have sinned.

Congregation and Reader:

We have acted treasonably, aggressively and slanderously; We have acted brazenly, viciously and fraudulently; We have acted wilfully, scornfully and obstinately; We have acted perniciously, disdainfully and erratically.

אשמעו בודע , an alphabetical acrostic in which each letter of the Hebrew alphabet is successively utilized, is first given in the ninth century Siddur of Amram Gaon. The round number of twenty-four expressions is reached by the threefold use of the last letter n.

סַרְנוּ מִמְצְוֹתֶיךּ וּמִמְשְׁפָּטֶידּ הַמּוֹבִים, וְלֹא שָׁנֵה לְנוּ. וְאַהָּה צַּדִּיק עַל כָּל הַבָּא עָלֵינוּ, כִּי אֱמֶת עַשְׂיתָ נַאַּנְהוּ הִרְשְׁעְנוּ. לְבֵנוּ בַּחֲטָאִינוּ, הָחְבֵּל אִוּיְנוּ וְנִפְּרֵע פְּאֵרְנוּ. זְבוּל בִּית מְקְדְשֵׁנוּ חָרֵב בַּעֲוֹנְינוּ. טִירָתֵנוּ הָיְתָה לְשַׁמָה, יְפִּי אַדְּמָתֵנוּ לְזָרִים, בֹּחֲנוּ לְנָבְרִים.

וַעֲדְיוָ לֹא שַׁבְנוּ מִתְּעוּתֵנוּ; הֵידּ נָעֵז פָּנֵינוּ וְנַקְשֶׁה עָרְפְּנוּ לוֹמַר לְפָנֵידּ, יִיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, צַדִּיקִים אֲנְחְנוּ וְלֹא חָמָאנוּ; אֲבָל אֲנְחָנוּ חָמָאנוּ.

Congregation and Reader:

אָשַׁמְנוּ, בָּגְדְנוּ, נָּזְלְנוּ, דְּבַּרְנוּ רְפִּי; הֶעֲנְוּנּ, וְהַרְשֵׁעְנוּ, זְּדְנוּ, חְמַקְנוּ, לְבְרְנוּ, נְמִלְנוּ, לְבְרְנוּ, נִמְצְנוּ, לְבְרְנוּ, נִמְצְנוּ, לְבְרְנוּ, נִמְצְנוּ, לְבְרְנוּ, נִמְצְנוּ, לְבְרְנוּ, נִמְצְנוּ, לְבְרְנוּ, לְבְרְנוּ, לְבְרְנוּ, לְבְרְנוּ, לְבְרְנוּ, לְבְרְנוּ, לְבְרְנוּ, לְבְּרְנוּ, לְבְרְנוּ, לְבְרְנוּ, לְבְרְנוּ, לְבְרְנוּ, לְבְרְנוּ, לְבְרְנוּ, לְבְרְנוּ, לְבְרְנוּ, לְבִירְנוּ, הַשְׁמְנוּ, הַשְׁמְנוּ, הַשְׁמְנוּ, בִּבְרְנוּ, בִּבְרְנוּ, לְבִּרְנוּ, בְּבְרְנוּ, לְבִּיְרִנוּ, לְבִּרְנוּ, בְּבִּרְנוּ, בְּבִּרְנוּ, בְּבִּרְנוּ, בְּבִּרְנוּ, בְּבִּרְנוּ, בְּבִּרְנוּ, בְּבִּרְנוּ, בְּבְרְנוּ, בְּבְּרְנוּ, בְּבְרְנוּ, בְּבְּרְנוּ, בְּבְרְנוּ, בְּבִּרְנוּ, בְּבִּרְנוּ, בְּבְּרְנוּ, בְּבִּרְנוּ, בְּבִּבְּנוּ, בְּבִּרְנוּ, בְּבִּרְנוּ, בְּבִּבְּנוּ, בְּבִּרְנוּ, בְּבִּנוּ, בְּבִּרְנוּ, בְּבִּבְּנוּ, בְּבִּבְּרְנוּ, בְּבִּבְּנוּ, בְּבִּבְּנוּ, בְּבִּבְּנוּ, בְּבִּבְּנוּ, בְּבִּבְּנוּ, בְּבִּבְּנוּ בְּבִּיְבְנוּ, בְּבִּבְּנוּ, בְּבִּבְּנוּ, בְּבִּבְּנוּ, בְּבִּבְּנוּ בְּבְּנוּ בְּבְּבְּנוּ בְּבִּבְּנוּ בְּבִּיְבְנוּיּ בְּבִּבְּנוּיִים, בְּבִּבְּנוּ בְּבִּבְּנוּיִים, בְּבִּבְּנוּיוּ בְּבִּבְּנוּיּים בְּבּבְּנוּיּים בְּבִּבְּנוּיִים, בְּבִּבְּנוּיִים, בְּבִּבְיבְנוּיּיוּ בְּבְּבְנוּיִים, בְּבִּבְּנוּיוּ בְּבְּבְּנוּיִים, בְּבִּבְּנוּיוּי, בְּבּבְּבְנוּיוּי, בְּבִּבְיוּה בְּבִיים בְּבּוּבְנוּיוּי, בְּבְּבְנוּיִים בּוּבּיים בְּבּוּבְיּיוּי, בְּבְבְיוּה בְּבְבְּבְנוּיוּ בְּבְבְּבְנוּבּיוּי, בְבְּבְבוּבּיוּבּיוּי, בְּבְבְּבְיוּבּיוּי, בְּבְבְיוּבּיּבּיוּי, בּבְּבְבוּבּיוּבּיוּי, בְּבְבְּבוּבּיוּבּיוּי, בּבּבְרְבוּיוּיוּבּיוּבּיוּבּיוּבּיוּ

סַרְנוּ מִמְצְוֹתֶיךּ וּמִמִּשְׁפָּטֶיף הַטּוֹבִים, וְלֹא שְׁוָה לְנוּ. וְאַהָּה צַדִּיק עַל כָּל הַבָּא עָלֵינוּ, כִּי אֱמֶת עָשִׂיתָ וַאַנְחָנוּ הִרְשְׁעָנוּ.

לְאֵינֵינוּ עָשֶׁקוּ אֲמָלֵנוּ, מְמֻשֶּׁה וּמוֹרָט מִמֶּנוּ. נְתְנוּ עָלְם עָלִינוּ, סָבַלְנוּ עַל שִׁבְמֵנוּ, אֲבָדִים מְשָׁלוּ בְנוּ, פּוֹרֵק אִין מִיְּדְם. אַרוֹת רַבּוֹת סְבָבְוּנוּ, קְרָאנְוּהְ יִי אֱלֹהֵינוּ. רָחַקְקָתָּ מִמֶּנוּ בַּעַוֹנְינוּ, שַׁבְנוּ מִאָּחַבֵּיךּ, תָּאִינוּ נָאָבָדְנוּ.

וַעֲדְיִן לֹא שַׁבְנוּ מִתְּעוּתֵנוּ; הֵידְּ נְעֵז פָּנְינוּ וְנַקְשֶׁה עְרְפֵּנוּ לוֹמַר לְפָנֵידּ, יָיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, צַדִּיקִים אֲנַחְנוּ וְלֹא חָטָאנוּ; אֲבָל אֲנָחָנוּ חָטָאנוּ.

ולא שוה לע is borrowed from Job 33:27 איה לא שיה לע העייתי, וישר העייתי, ולא

Turning away from thy good precepts and laws has not profited us. Thou art just in all that has come upon us; thou hast dealt truthfully, but we have acted wickedly.

We have incurred more guilt than any other people, more shame than any other generation. Mirth has departed from us, our heart has become faint because of our sins. What we cherished has been devastated, our glory has been demolished; our holy temple has been destroyed through our iniquities, our mansion has been laid bare; our beautiful land belongs to strangers, our wealth to aliens.

We still have not turned back from our straying. How, then, can we be so insolent and obstinate to say to thee: "Lord our God and God of our fathers, we are just and have not sinned." Indeed, we have sinned.

Congregation and Reader:

We have acted treasonably, aggressively and slanderously;

We have acted brazenly, viciously and fraudulently;

We have acted wilfully, scornfully and obstinately;

We have acted perniciously, disdainfully and erratically.

Turning away from thy good precepts and laws has not profited us. Thou art just in all that has come upon us; thou hast-dealt truthfully, but we have acted wickedly.

Before our very eyes they defrauded us of our toil; it was snatched and plucked away from us. They imposed their yoke of bondage upon us, and we did bear it on our shoulders. Slaves ruled over us, with none to free us from their power. Many troubles beset us; we called to thee, Lord our God, but thou wast far from us because of our iniquities. We had turned from thee, we had gone astray and wandered away.

We still have not turned back from our straying. How, then, can we be so insolent and obstinate to say to thee: "Lord our God and God of our fathers, we are just and have not sinned." Indeed, we have sinned.

אשמט מכל עם contains half of the alphabetical acrostic which is concluded in the paragraph לעיניט עשקו.

Congregation and Reader:

אָשַׁמְנוּ, בָּגְדְנוּ, נְּזְלְנוּ, דִּבְּרְנוּ דְפִּי; הֶעֶּוְינוּ, וְהַרְשֵׁעְנוּ, זְדְנוּ, חְמַסְנוּ, טְפַלְנוּ שֶׁקֵרוּ, נְאַצְנוּ, כֹּוְלְנוּ, נְאַצְנוּ, טְבְרְנוּ, נִאַצְנוּ, טְבְרְנוּ, נִאַצְנוּ, טְבְרְנוּ, נִאַצְנוּ, טְבְרְנוּ, נִאַצְנוּ, טְבְרְנוּ, נִאַצְנוּ, טְבְרְנוּ, מְשִׁעְנוּ, שְׁחַתְנוּ, שְׁחַתְנוּ, הַּבְּרְנוּ, תְּשִׁעְנוּ, תְּשִׁעְנוּ, הַאַרְנוּ, תִּעְחָעְנוּ, בִּבְרְנוּ, תְּשִׁינוּ, תְּעָחָעְנוּ, בִּבְרְנוּ, תְּשִׁינוּ, תְּעָחָעְנוּ, בִּבְרְנוּ, בִּבְרְנוּ, בִּבְּרְנוּ, בְּבְּרְנוּ, בְּבְּנוּ, בְּבִּרְנוּ, בְּבִּרְנוּ, בְּבְּרְנוּ, בְּבְּרְנוּ, בְּבִּיְנוּ, בְּבְּרְנוּ, בְּבְּרְנוּ, בְּבְּרְנוּ, בְּבְּרְנוּ, בְּבְּרְנוּ, בְּבְּרְנוּ, בְּבְּרְנוּ, בְּבְּרְנוּ, בְּבִּיְרְנוּ, בְּבְּרְנוּ, בְּבְּרְנוּ, בְּבְּרְנוּ, בְּבִּיְנוּ, בְּבִּרְנוּ, בְּבְּרְנוּ, בְּבִּרְנוּ, בְּבִּרְנוּ, בְּבִּרְנוּ, בְּבִּרְנוּ, בְּבִּרְנוּ, בְּבִּרְנוּ, בְּבִּבְּנוּ, בְּבִּבְּנוּ, בְּבִּבְּנוּ, בְּבִּבְּנוּ, בְּבִּבְּנוּ, בְּבִּבְּנוּ, בְּבִּבְּנוּ, בְּבִּיְבְּנוּ, בְּבִּבְּנוּ, בְּבִּבְּנוּ, בְּבִּבְּנוּ, בְּבִּרְנוּ, בְּבִּיְנוּ, בְּבִּרְנוּ, בְּבִּבְּנוּ, בְּבִּבְּנוּ, בְּבִּבְּנוּ, בְּבִּבְּנוּ, בְּבִּבְּנוּ, בְּבִּבְּנוּ, בְּבִּבְנוּ, בְּבִּנוּ, בְּבִּבְּנוּ, בְּבִּבְּנוּ, בְּבִּבְּנוּ, בְּבִּבְּנוּ, בְּבִּבְּנוּ, בְּבִּבְּנוּ, בְּבִּבְּנוּ, בְּבִּבְּנוּ, בְּבִּיּבְּבְּנוּ, בְּבִּבְּנוּ, בְּבִּבְּנוּ, בְּבִּבְּנוּ, בְּבִּבְּנוּ, בְּבִּבְּנוּ, בְּבִּיבְנוּ, בְּבִּבְּנוּתְיוּוּ, בְּבִּבְרְנוּיּתְינוּ, בְּבִּבְינוּ, בְּבִּבְּנוּ, בְּבִּבְּנוּ, בְּבִּבְּנוּ, בְּבִּבְּנוּ, בְּבִּבְּנוּ, בְּבִּבְרְנוּ, בְּבִּבְּנוּ, בְּבִּוּתְיוּבְּנוּ, בְּבִּבְנוּיוּ

סַרְנוּ מִמְצִוֹתֶידּ וּמִמִּשְׁפָּטֶידּ הַטּוֹבִים, וְלֹא שְׁוָה לֶנוּ. וְאַתְּה צַדִּיק עַל כָּל הַבָּא עָלֵינוּ, כִּי אֱמֶת עָשְׂיתָ וַאֲנְחְנוּ הִרְשְׁעְנוּ

הָרְשַּׁעְנוּ וּפְּשַּׁעְנוּ, לָבֵן לֹא נוֹשְׁעְנוּ. וְהֵן בְּלַבֵּנוּ לַעֲזוֹב דְּרֵּדְּ רֲשַׁע וְחִישׁ לָנוּ יֶשַׁע, כַּבְּתוּב עַל יֵד וְבִיאֶּדְ: יַעֲזֹב דְּלָשְׁע דַּרְבּוֹ, וְאִישׁ אָנֵן מַחְשְׁבֹתָיו, וְיָשֹׁב אֶל יְיָ וִירַחֲמֵחוּ, וְאֶל אֱלֹהֵינוּ בִּי יַרִבָּח לִסְלִּוֹחַ.

מְשִׁים צִּדְקְה אָמַר לְפָּגִיף: שְׁנִיאוֹת מִי יָבִין, מִנּּסְתָּרוֹת נַקְנִי נַקְנוּ יִיְ אֱלֹבִינוּ מִפָּל פְּשָׁעֵינוּ, נַמְהַרְנוּ מִבְּל שֻׁמְאוֹתֵינוּ, וּזְרַקְתִּי עָלִינוּ מַוִּם מְהוֹרִים, וּשְׁהַרְנוּ, כַּבְּתוּב עַל יַד נְבִיאֶה: וְזְרַקְתִּי נָלוּלִיכֶם מַוָּם מְהוֹרִים, וּשְׁהַרְנוּ, מִבְּל שְׁמְאוֹתֵיכֶם, וּמִבְּל נָלוּלֵיכֶם אֲשַׁהֵר אָתִכֶם.

מִיכָה עַבְּדְּדְּ אָמַר לְפָּנֶיף: מִי אֵל בְּמְוֹף נִשֵּׁא עָוֹן וְעוֹבֵר מִיכָה עַבְּרָדְהָ לָאַבְּרָדָם, אֲשֶׁר נִשְׁבְּעְהָ לַאֲבוֹחֵינוּ מִימֵּר חֲפֹּאת עַמְּדְּ בִּיח יִשְׂרָאל חַשְּּלִיךְ בִּמְצוּלוֹת חֲשֶׁלִיךְ בִּמְצוּלוֹת חֲשֶׁלִיךְ בִּמְצוּלוֹת חֲשֶׁלִיךְ בִּמְצוּלוֹת מָשְׁלִיךְ בִּמְאַרְוֹת עַמְּדְ בִּיח יִשְּׁלִיךְ בִּמְאוֹלוֹת מָשְׁלִיךְ בִּמְאַרְוֹת נַחֲלְּאַר לֹא יִפְּלְרוּ נִלֹא יִפְּקְרוּ, וְלֹא יַעֲלוּ עַל לֵב לְעוֹלְם. חִמֵּץ אֲשִׁר לֹא יִנְּבְרוּ לְאֹבוֹתִינוּ מִימֵי אָשֶׁר לֹא יַבְּלְבוּת לְאַבְרָהָם, אֲשֶׁר נִשְׁבְּעְהָּ לַאֲבוֹתִינוּ מִימֵי מֵּיבְי.

דָנִיאֵל אִישׁ חֲמוּרוֹת שָׁנַע לְפָנֵיף: הַמֵּה אֱלֹהֵי אָזְנָּף וּשְׁמְע, פָּקַח עֵינֵיף וּרָאֵה שׁמְמֹתֵינוּ, וְהָעִיר אֲשֶׁר נִקְרָא שִׁמְּה עֶלֶיהָ;

Congregation and Reader:

We have acted treasonably, aggressively and slanderously;

We have acted brazenly, viciously and fraudulently;

We have acted wilfully, scornfully and obstinately;

We have acted perniciously, disdainfully and erractically.

Turning away from thy precepts and laws has not profited us. Thou art just in all that has come upon us; thou hast dealt truthfully, but we have acted wickedly.

We have acted wickedly and transgressed, hence we have not been saved. O inspire us to abandon the path of evil, and hasten our salvation, as it is written by thy prophets: "Let the wicked man give up his ways, and the evil man his designs; let him turn back to the Lord who will have pity on him, to our God who pardons abundantly."

Thy truly anointed David said to thee: "Who can discern his own errors? Of unconscious faults hold me guiltless." Lord our God, hold us guiltless of all our transgressions and purify us, as it is written by thy prophet: "I will sprinkle clean water upon you, and you shall be pure; from all your impurities and from all your idolatries I will purify you."

Micah thy servant said to thee: "Who is a God like thee? Thou dost forgive iniquity and pass over transgression of the remnant of thy people. Thou dost not retain thy anger forever, for thou delightest in kindness. Thou wilt again show us mercy and subdue our iniquities; thou wilt cast all our sins into the depths of the sea." Mayest thou cast all the sins of thy people, the house of Israel, into a place where they shall never be remembered or recalled to mind. "Thou wilt show kindness to Jacob and mercy to Abraham, as thou didst promise our fathers in days of old."

Daniel, the greatly beloved, cried to thee: "My God, incline thy ear and hear; open thy eyes and see our ruins and the city which is called by thy name. It is not because of our own righteousness

¹Isaiah 55:7. ²Psalm 19:13. ³Ezekiel 36:25. ⁴Micah 7:18-20.

בִּי לֹא עַל צִּדְקוֹתֵינוּ אֲנְחָנוּ מַפִּילִים תַּחֲנוּנִינוּ לְפְנֵיךּ, בִּי עַל רַחֲמֶיךּ הָרַבִּים. אֲדֹנִי שָׁמֶעָה, אֲדֹנִי סְלְחָה, אֲדֹנִי הַקְשִׁיבָה, נַעֲשֵׂה אַל הְאַחַר, לְמַעַנְּךּ אֱלֹחֵי, בִּי שִׁמְדּ נִקְרָא עַל עִירְדּ יָעַל עַמֶּדָּ.

עֶזְרָא הַפּוֹפֵּר אָמַר לְפָנֵיף: אֱלֹהֵי, בְּשִׁתִּי וְנִבְלְמְתִּי לְהָרִים, אֱלֹהִי, פָּנֵי אָלֶיף; כִּי עֲוֹנֹתֵינוּ רָבוּ לְמַעְלָה רֹאשׁ, וְאַשְּׁמְתֵּנּוּ נָרְלָה עַד לַשָּׁמָיִם. וְאַתָּה אֱלְוֹהַ סְלִיחוֹת, חַנּוּן וְרַחוּם, אֱרֶךְ אַפֵּיִם וְרַב חֶסֶר, וְלֹא עַזַבְתָּם.

אַל תַּעַזְבֵנוּ אָבְינוּ, וְאַל תִּשְּׁשֵׁנוּ בּוֹרְאֵנוּ, וְאַל תַּזְּנִיתְנוּ יוֹצְרָנוּ, מָלְתָּ תַּנְיִבְנוּ, וְאָל תַּשְׁשֵׁנוּ בּוֹרְאֵנוּ, וְאָל תַּזְּנִיתְנוּ בְּלָה בְּחָשׁאתְינוּ. וְבַנֶּם־לְנוּ, וְיָ אֱלֹתֵינוּ, אֶּת בַּיְּמִי הָבְיּמִים הָבָם וּבְּאַת הַהִּיא, וְאָם יְיָ, יְבָבֶשׁ אֶת עֲוֹן יִשְּׂרָאֵל הָאָצְאנָה, בִּי אֶלְתַעוּ הָּנְּאָל הַיְנוּ, אֶת מַשְּׁאִת יְהוּיְדה וְלֹא תִּנְּצְאנָה, בִּי אֶלְקֹת לַאָּשֶׁר יִבְּיִרוּ, וְבָּלְתְּהְ וְלִבְי מוּבְּךּ, אְנִהְי, בִּי מִּנְּאָ הַנְּאָ הַיְנוּ, וְבָּבְים מוּבְּה, בִּי אַלְיִי, וְאָל תַּנְּצְאנָה, יִבְּירוּ וְנִחֲלְתְּהְ, וְאֵבִי מוּבְּרָה וְלֵבְיתוּ הְרָאֵנוּ הְרָבְים מוּבְּשְּׁר, יִבְּירוּ וְנִחְלַנְיִי בְּיִרְ אָּלְהַינוּ הְבַיְםְמִים וְהַפְּלִיחוֹת.

that we plead before thee, but because of thy great mercy. O Lord, hear; O Lord, forgive; O Lord, listen and take action, do not delay, for thy own sake, my God; for thy city and thy people are called by thy name."

Ezra the scribe said to thee: "My God, I am ashamed; I blush to lift up my face to thee, my God; our iniquities have risen higher than our heads and our guilt has reached the skies.² Yet thou art a God ready to pardon, gracious and merciful, slow to anger and rich in kindness; thou hast not forsaken them."³

Forsake us not, our Father; abandon us not, our Creator; relinquish us not, our Maker; consume us not on account of our sins. Confirm, Lord our God, thy promise transmitted to us by thy prophet Jeremiah, as it is written: "In those days, at that time, says the Lord, no guilt shall be discovered in Israel, nor any sin detected within Judah, for I pardon those whom I leave as a remnant." Thy own people hunger for thy goodness, thirst for thy kindness, and long for thy deliverance. May they learn to know that mercy and forgiveness belong to the Lord our God.

Thou art a merciful God; thou art a gracious God. We belong to thee, O Lord; act for thy name's sake.

Act for the sake of thy truth and thy covenant; Act for the sake of thy greatness and majesty.

Act for the sake of thy Torah and thy glory; Act for the sake of thy assurance and thy fame.

Act for the sake of thy kindness and thy goodness; Act for the sake of thy Oneness and thy renown.

Act for the sake of thy precepts and thy kingship; Act for the sake of thy eternal mystery.

Act for the sake of thy might and thy excellence; Act for the sake of thy justice and holiness.

Act for the sake of thy own merciful Presence; Act for the sake of thy great and glorious name.

Israel's deliverance for the sake of God's truth, covenant, glory, Torah... This is followed by אוא, another alphabetical acrostic. מי שעוה is quoted in the Mishnah (Ta'anith 2:4). The whole section is considered as part of the old, prepayyetanic selihah literature.

Dariel 9:18-19. *Ezra 9:6. *Nehemiah 9:17. *Jeremiah 50:20.

עֲשֵׂה לְּקַעֵן אוֹהָבֶּיף שּוֹכְנֵי עָפָּר. עֲשֵׂה לְּקַעַן אַרְּרָהָם יִּצְּחָלֹה. עֲשֵׂה לְקַעַן אוֹהָבֶיף שׁוֹכְנֵי עָפָר. עֲשֵׂה לְקַעַן אַרְּרָהְם יִּצְּחָלֹה. עֲשֵׂה לְקַעַן מִשֶׁה וְאַהַרֹן. עֲשֵׂה לְקַעַן דִּיִּוֹ מִשְׁכֵּן כְּעִּשְׁה. עֲשֵׂה לְקַעַן בִּיוֹ הַשְּׁכּוֹף. עֲשֵׂה לְקַעַן בִּיוֹ הַשְּׁכּוֹף. עֲשֵׂה לְקַעַן שִׁוֹמְמוֹת הֵיכְלֶּהְ. עֲשֵׂה לְקַעַן בִּיוֹ הַבְּעָבוֹף הַשְּׁכּוֹף. עֲשֵׂה לְקַעַן הִינוֹקוֹת הַיִּכְלֶּהְ. עֲשֵׂה לְקַעַן שְׁבִיים עֵל יִחוּרֶך. עֲשֵׂה לְקַעַן הְינוֹקוֹת שָׁלְבִּית בְּבָּן. עֲשֵׂה לְקַעַן יוֹנְקוֹ שְׁבִים שֶׁלֹא הְטְאוֹי. עֲשֵׂה לְקַעַן יִּנְלְּחִים שָׁל הִישִׁרְנִי. עֲשֵׂה לְקַעַן לְתִּמְיִנְרִי הַשְׁלֹב שָׁלֹא לְמַעַנְה. עֲשָׂה לְקַעַן יְהוֹשִׁיעֵנִי. עֲשָׂה לְמַעַן הִוּשִׁה לְמַעַן הִוּשִׁיעִנִי.

באי באש ובמים is based on the expression באינ באש ובמים (Psalm 66:12), signifying extreme dangers. Water and fire are metaphorically applied to serious perils in Isaiah 43:2 ("I will be with you when you pass through waters, no rivers shall overflow you; when you pass through fire, you shall not be scorched, no flames shall burn you").

מאין באי באד and the immediately preceding two lines are identical with those included in the prayer אבינו מלכנו. The same applies to the last two lines of this passage, which happen likewise to be found toward the end of אבינו מלכנו.

Act for the sake of thy friends who rest in the dust; Act for the sake of Abraham, Isaac and Jacob.

Act for the sake of both Moses and Aaron; Act for the sake of both David and Solomon.

Act for the sake of thy holy Jerusalem; Act for the sake of Zion thy habitation.

Act for the sake of thy Temple's desolation; Act for the sake of thy altar that was destroyed.

Act for the sake of the spilt blood of thy servants; Act for the sake of those slain for thy holy name.

Act for the sake of those slaughtered for thy Oneness; Act for the sake of those who sanctified thy name.

Act for the sake of the young, blameless school children; Act for the sake of the infants who have not sinned.

Act for the sake of bereaved orphans and widows; Act for thy own sake, if not for ours, and save us.

> Answer us, O Lord, answer us; Answer us, our God, answer us.

Answer us, our Father, our Creator, our Redeemer, answer us.

Answer us, our Guardian, O faithful God, answer us.

Answer us, thou who art ever kind, pure and just, answer us.

Answer us, thou who art eternal and beneficent, answer us. Answer us, thou who knowest our impulse, answer us.

Answer us, thou who dost suppress anger, answer us. Answer us, thou who art robed in righteousness, answer us.

Answer us, supreme King of kings, revered and exalted, answer us. Answer us, thou who dost pardon at a time of grace, answer us.

Answer us, thou who dost deliver and save, answer us. Answer us, thou who art upright and just, answer us.

Answer us, thou who art near all who call to thee, answer us.

Answer us, thou who art merciful and gracious, answer us.

Answer us, thou who hearest the needy, answer us. Answer us, thou who sustainest the faithful, answer us.

אָלָהָי אֲבוֹתֵינוּ עֲנְנוּ. עֲנְנוּ אֶלְהֵי אַבְּרָהָם עֲנְנוּ אֲבִי יְתוֹנִים עֲנְנוּ. עֲנְנוּ אֲבִי יְתוֹנִים עֲנְנוּ. עֲנְנוּ אֲבִי יְתוֹנִים עֲנְנוּ. עֲנְנוּ אֲבִי יְתוֹנִים עֲנְנוּ. עֲנְנוּ בִּשְׁכָּב אִפְּהֹוֹת עֲנְנוּ. עֲנְנוּ בִּשְׁכָב אִנְנוּ. עֲנְנוּ בִּשְׁכָב אִנְנוּ. עֲנְנוּ בִּיְעִלְנוּ. עֲנְנוּ בִּיְעִלְנוּ. עֲנְנוּ בִּיְעִלְנוּ בְּעָת אֲנְנוּ. עֲנְנוּ בִּיִּעְתְנוּ בִּיְתוֹנִים עֲנְנוּ. עֲנְנוּ עוֹנְה עִנְנוּ עֲנְנוּ בְּעָת אֲבָנוּ בִּיְתוֹנִים עֲנְנוּ. עִנְנוּ בִּיִּעְם בִּינִנוּ בִּיִּ

הוא יעננו.	מִי שֵׁעַנָה לְאַבְרָהָם אָבִינוּ בְּהַר הַמּוֹרִיָּה
הוא יענוו.	מִי שֶׁעָנָה לְיִצְחָק בְּנוֹ בְּשֶׁנָעֲקַר עַל נַבֵּי הַמִּזְבֵּח
חוא יַעַנָנוּ.	מִי שֶׁצְנָה לְיַצְלִב בְּבֵית אֵל
הוא יַעֲנְנוּ.	מִי שֶׁעָנָה לְיוֹסֵף בְּבִית הָאֲסוּרִים
דווא וַעַנְוּוּ.	מִי שֶׁעָנָה לַאֲבוֹתִינוּ עַל יַם סוּף
הוא וַעַנְנוּ.	מִי שֶׁעָנָה לְמשֶׁה בְּחוֹרֵב
הוא יַעַנְנוּ.	מִי שֶׁעָנָה לְאַהַרֹן בְּמַחְתָּה
הוא יַשְנֵנוּ.	מִי שֶׁעָנָה לְפִנְחָס בְּקוּמוֹ מִתּוֹךְ הָעֵרָה
הוא יַשְנֵנוּ.	מִי שֶעָנָה לִיהוֹשֻעַ בַּגּלְנָּל
הוא יַעֲנֵנוּ.	מִי שֶׁעָנָה לְשָׁמוּאֵל בַּמִּצְפָּה
הוא יַעֲנָנוּ.	מִי שֶעָנָה לְדָוִר וּשְׁלֹמֹה בְּנוֹ בִּירוּשְׁלָיִם
הוא יַעֲנֵנוּ.	מִי שֶׁעָנָה לְאֵלְיֶהוּ בְּהַר הַכַּרְמֶל
הוא יַעַנְנוּ.	מִי שֶׁעָנָה לֶאֶלִישָׁע בִּירִיהוֹ
.הוא יַעֲנֵנוּ	מִי שֶׁעָנָה לְיוֹנָה בִּמְעֵי הַדָּנָה
הוא יַעֲנֵנוּ.	מִי שֶׁעַנָה לְחִזָּקֵיֶהוּ בְּחַלְיוֹ
הוא יַעֲנָנוּ.	מִי שֶׁעָנָה לַחֲנַנְיָה מִישָׁאֵל וַעַזַרְיָה בְּתוֹךְ בִּבְשַׁן הָאֵשׁ
הוא יִעְנָנוּ.	מִי שֶׁעָנָה לְדָנִיאֵל בְּגוֹב הָאֲרָיוֹת

פחד יצחק, the object of Isaac's reverence, is a phrase borrowed from Genesis 31:42, 53. The phrase אביר יעקב, the Mighty One of Jacob, is repeatedly found in the Bible.

Answer us, God of Abraham and Isaac and Jacob, answer us. Answer us, thou Refuge of our mothers, answer us.

Answer us, thou who didst help the tribes, answer us. Answer us, thou who art slow to anger, answer us.

Answer us, thou who art easy to reconcile, answer us. Answer us at a time of distress, answer us.

Answer us, Father of orphans, answer us. Answer us, Champion of widows, answer us.

May he who answered Abraham our father on Mount Moriah,
His son Isaac bound on the altar,
Jacob in Bethel and Joseph in prison,

Answer us.

May he who answered our forefathers at the Red Sea,

Moses at Horeb, Aaron with censer, And Phineas when he rose from the people,

Answer us.

May he who answered Joshua in Gilgal, Samuel in Mizpah,

David and his son Solomon in Jerusalem, Elijah on Carmel, and Elijah in Jericho,

Answer us.

May he who answered

Jonah in the fish, Hezekiah in his illness, Hananiah, Mishael, Azariah in the furnace, And Daniel in the lion's den.

Answer us.

אהרן במחחה alludes to the incense offered by Aaron to ward off the plague that broke out after the rebellion of Korah.

the first encampment of the Israelites after crossing the Jordan, and their headquarters during the conquest of Canaan.

ממואל במצפה alludes to I Samuel 7:9-14, describing Israel's victory over the Philistines.

אליהו בהר הכרמל refers to Elijah's desperate struggle against Baal worship, related in I Kings 18:21-46. Elisha healed with salt the water of the spring at Jericho (II Kings 2:20-22).

רָה הוּאַ יַעֲנְנוּ. הוּא יַעֲנְנוּ.

מִי שֶׁעָנָה לְעָּוְרְּכֵי וְאֶסְתֵּר בְּשׁוּשַׁן הַבִּירָה מִי שֶׁעָנָה לְעָוְרָא בַּנּוֹלָה

מִי שֶׁעְנְה לְבָל הַצֵּדִיאִים וְהַחֲסִידִים

הוא יעננו.

וְהַתְּּמִימִים וְהַיְשָׁרִים

רְחַמָּנָא דְעָנֵי לַעַנְיֵּי עָנְיָגָא. רַחַמְנָא דְעָנֵי לְמַכִּיכִי רוּחָא עַנְיָגָא. רַחַמָּנָא דְעָנֵי לִחְבִירֵי לָבָּא עַנְיָגָא. רַחַמְנָא עַנְיָגָא רַחֲמָנָא חוּס, רַחֲמָנָא פְּּרָק, רַחֲמָנָא שַׁזָּב, רַחֲמָנָא רַחֵם עַלְן, הַשְּׁתָּא בַּעַנָּלָא וּבִּזִמַן קָרִיב.

וֹלַפֵּל תַּחָנוּנָי. רַחוּם וְחַנּוּן, חָמָאתי לְפָּנֵיף; יִי מְלֵא רַחֲמִים, רַחֵם עָלֵי

מַחֵא וּמַפִּי, מֵמִית וּמְחַיֶּה; מַפִּיק מִן שָׁאוֹל לְחַיֵּי עָלְמָא. בְּרָא בַּד חָמֵי, אֲבוּהִי לְקְיֵה; אֲבוּהִי דְחָיֵס מַפִּי לִּכְאֵבָה. עַבְדָּא דְמָרֵר נָפֵּק בְּקוֹלֶר; מָרֵה חָאֵב וְתָבַר קוֹלֶרָה. בְּרָדְּ

חמנא דעני and the following three closing passages in Aramaic were composed in Babylonia where Aramaic remained the daily language of the Jews for more than a thousand years, until the ninth century when Arabic became the popular language.

May he who answered

Mordecai and Esther in Shushan the castle, Ezra in the captivity, and all saintly men, The faithful and the upright,

Answer us.

Merciful God, who dost answer the humble, the contrite and broken-hearted, answer us. Merciful God, have pity on us and save us now, speedily and soon.

Merciful and gracious God, I have sinned before thee; O Lord, who art full of compassion, have mercy on me and accept my supplications.

Psalm 6

O Lord, punish me not in thy anger; chastise me not in thy wrath. Have pity on me, O Lord, for I languish away; heal me, O Lord, for my health is shaken. My soul is severely troubled; and thou, O Lord, how long? O Lord, deliver my life once again; save me because of thy grace. For in death there is no thought of thee; in the grave who gives thanks to thee? I am worn out with my groaning; every night I flood my bed with tears; I cause my couch to melt with my weeping. My eye is dimmed from grief; it grows old because of all my foes. Depart from me, all of you evildoers, for the Lord has heard the sound of my weeping. The Lord has heard my supplication; the Lord receives my prayer. All my foes shall be utterly ashamed and terrified; they shall turn back; they shall be suddenly ashamed.

He inflicts wounds and heals them; he slays and bestows life; he lifts up from the grave to life eternal. When a son commits a sin, his father strikes him; but the compassionate father soon heals the son's wound. When a servant is disobedient, he is taken prisoner and is led out in chains; but his master, if he so desires, breaks the chains. We are thy firstborn, and we have sinned

בַּלָא נָהָנִי נְמִירָא בְּשִׁבְיָא. בִּמְטוּ מִנָּד בְּרַחֲמִידָּן מַמָּד; הָא בְּשִׁבְיְחָא, וְהָא בְּמַלְּמִיּחָא. אָנָן יִמְרָדינָן כַּמָּד; הָא בְּמִלְמִיּין אַסִּי לֹכְאָבִין דִּהְמִוֹּף עֲלָן עַר בּיִּכְרָד אָנָן וֹחָמֵינָן כַּמָּד; הָא רַוְיָא נַפְּשָׁן בְּנִדִּין מְּרָדין, עַּבְּדָּדּ בִּיִּבְרָד אָנָן וֹחָמֵינָן כַּמָּד; הָא רַוְיָא נַפְשָׁן

מַכְנִיסִי רַחֲמִים, הַכְּנְיסוּ רַחֲמֵינוּ לְפְנֵי בַּעַל הָרַחֲמִים. מַשְּמִיעִי תְפִּלְה, הַשְּמִיעוּ תְפִּלְתֵנּ לְפְנֵי שֹׁמֵעַ הְפִּלְה. הַשְּמִיעוּ תְפִּלְתֵנּ לִפְנִי שׁוֹמֵעַ צְּעָקָה. מַכְנִיסִי רַמְעָה, הַשְּמִיעוּ לְפָנֵי שׁוֹמֵעַ צְעָקָה. מַכְנִיסִי הַשְּמִיעִי צְעָקָה. הַבְּנְיסוּ רִמְעָה לִפְנֵי שֶׁוֹמֵעַ צְעָקָה. מַכְנִיסִי הַשְּמִירוּ לְפָנֵיו, הַשְּמִיעוּ לְפָנֵיו תּוֹרָה וּמַעֲשִׁים מוֹבִים שֵּל שוֹכְנִי עָּפְר. יִזְכּוֹר אַהְבָּנִי תְּחָבָה וְבָּקְשָׁה לִפְנֵי מָלֶב שְׁלִית תַּעָּלְב. עָבְּרִי וִזְכִּוֹר אַבְּיִי וְשְׁעָנוּ, וּפְּרֵנוּ מִכְּל נְזִרוֹת לָשׁוֹת, נִלְשְׁנִינָה. מַהָר עְנֵנוּ אֶּלְה הָרַבִּים מְשְׁים מִּקְים, שִּׁלֹא תֹאכֵּר שְׁאֵרִית יַעַּלְב. וְלִשְּנִיה. מַהֵר עְנֵנוּ אֶלְהִי יִשְׁעֵנוּ, וּפְּרְנוּ מִכְּל נְזִרוֹת לָשׁוֹת, קְשׁוֹת, וְלִשְׁנִיה. מַהָר עְנֵנוּ אֶלְנִי מְשָׁל מִבְּים מִשְׁים מִשְׁים מְשִׁים מִשְׁים בּוֹב מִבְּל וְנִמְן הִי בְּבִּים מִשְׁים מִשְׁים מִּשְׁים מִּשְׁים מִּיִּים בְּיִים בְּיִבְּים מִּיְים בְּיִם בְּיִבְּים מִּיְים בְּיִבְּים מִיִּים בְּיִם בְּים בְּנִים בְּעִּלִּים וְיִבְּיִם מִּיְים בְּיִּבְּים מִּיִּם מִּים בְּיִנִים בְּנִים בְּעְנִים בְּיִם בְּיִים מִּיְים בְּיִם בְּנִים בְּעְבָּים מִּלְים בִּים מִּיְנִים בְּיִּבְים מִּיְנִים בְּיִּבְים מִּים בְּיִבְּים בְּעִים בְּיִם בְּעָבוֹים בְּיִים בְּעִבּים בְּיִּים בְּעִבְּים בְּעָבוֹים בְּיִים בְּיִבְּים מִּיְבִים בְּשְׁנִינְה. מִבְּל נְיִבְּים מִּעְנִים בְּיִבְים מִּעְים בְּים בְּעִים בְּיִבּים מִּבְּים בְּיִבְּים בְּיִּם בְּיִבּים בְּיִבְּים בְּיִבְּים בְּיִבְּים בְּיִבְּים בְּיִבְּים בְּיִבּים בְּיִבְּים בְּיִבְּים בְּיִבְּים בְּיִים בְּיִים בְּיִבְּים בְּנִים בְּים בְּיִבּים בְּיִּבְּים בְּיִּים בְּים בְּבִים בְּיִים בְּעִבְּים בְּיִים בְּיבְּים בְּנִים בְּיִים בְּיִבְּים בְּיִבְיּים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִּים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִּים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִּים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִּים בְּיִים בְּיִים בְּיִּים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִּים בְּיִ

מָרָן דְּבִשְּׁמִיֶּא, לְדְ מִתְחַנְּנֵן בְּבַר שִׁבְיָא דְּמִתְחַנֵּן לְשַׁבּוֹיֵה. כָּלְהוֹן בְּנֵי שִׁבְיָא בְּכַסְפָּא מִתְפָּרְקִין, וְעַמָּדְ יִשְׂרָאֵל בְּרַחְמֵי וּבְחַחַנוּנֵי. הַב לָן שָׁאֶּלְתִּין וּבָעוּתִין דְּלָא נֵהְדֵּר רִיקָם מִן קָדְמָדְּ

אַרָהָתְאָ. מִילָא לֵית בָּן לְרַצּוּיֶּךְ, מָרִינָן בְּנִילִי דְּלְמָרָהּ, שְׁרִינָן, מְרִינָן נַפְּשִׁין מֵעַקְתִין דּנְפִישָׁן אַבְהָתִאָ דִּיִנְרְתִּ שְׁרִינָן, מְרִינָן נַפְּשִׁין מֵעַקְתִין דּנְפִּישָׁן מָרָן דְּבִשְׁמַיָּא, לְדְּ מִתְּחַנִּנָן בְּנִילִי בְּרִיל קְנָמֶא דִּנְזַרְתְּ עִם מָרָן דְּבִשְׁמַיָּא.

מכניסי החמים (literally, you who usher in prayers for mercy) has met with serious opposition on the part of great authorities such as Rabbi Loew ben Bezalel (Maharal) of sixteenth century Prague, who refused to recite it because "we must not pray to the angels, for God is the only One to whom it is proper

against thee; now, bitter affliction has filled our soul to the full. We are thy servants, and we have been disobedient; now, we have endured pillage, captivity, and the scourge. We entreat thee, in thy abundant mercy heal thou our overwhelming griefs, that we perish not in captivity.

Angels of mercy, usher in our petition for mercy before the Lord of mercy. Angels of prayer, make our prayer be heard before him who hears prayer. Angels of supplication, make our supplication be heard before him who listens to supplication. Angels of tears, enter our tears before the King who is reconciled by tears. O strive to pray and plead before the King, the most high God. Let it be remembered and proclaimed before him how those who now dwell in the dust engaged in Torah and good deeds. May he remember their love and preserve their children, that the remnant of Jacob perish not. The flock of the faithful shepherd has been made a derision, the one people of Israel—a byword, a taunt. Lord our God, hasten thou to answer us and redeem us from all evil decrees; in thy abundant mercy save thy truly anointed and thy people.

Lord in heaven, we implore thee as a captive implores his master. All captives are redeemed with money, but thy people, the house of Israel, are saved by prayer and supplication. O grant our petition, our request, and let us not return from thee emptyhanded.

Lord in heaven, we entreat thee as a servant entreats his master. We are oppressed, we dwell in darkness, our soul is afflicted with much distress. We have not the strength, our Lord, to conciliate thee; act for the sake of the covenant which thou didst make with our forefathers.

to address our prayers, and we must not pray to anyone else." On the other hand, Rabbi Zedekiah Anaw of the thirteenth century wrote in his well-known work Shibbole ha-Leket, 282, that in this poem there is no suggestion of an association of the name of God with other powers: אומרים מכניסי רחמים בדבר אחר בוה משום משחף שם שפים בדבר אחר בוה וה שום משחף שם שפים בדבר אחר בוה ולשום משחף שם שפים בדבר אחר בור משום השום אומרת כנסת ישראל למלאכים העומדים על שערי תפלה ועל שערי דמעה: הוליכו תפלהי נדמעהי לפני מקדוש ברוך דוא ותהיו מליצי יושר לפניו שימחול לי על הודונות ועל השבוח. ויומעהי לפני שק עליו מליץ אחד מני אלף ... ואיב לו, כט.

שׁוֹמֵר יִשְׂרָאֵל, שְׁמוֹר שְׁאֵרִית יִשְׂרָאֵל, וְאַל יֹאבַד יִשְׂרָאֵל, הָאוֹמִרִים שִׁמַע יִשִּׂרָאֵל.

שׁוֹמֵר גּוֹי אֶקָד, שְׁמוֹר שְׁאָרִית עַם אֶחָד, וְאַל יֹאבֵר גּוֹי אֶחָד, הַמְיַחַרִים שִׁמְדּ, יָיָ אֱלֹהֵינוּ, יָיַ אֶחָד.

שׁוֹמֵר גּוֹי קָרוֹשׁ, שְׁמוֹר שְׁאֵרִית עַם קָרוֹשׁ, וְאַל יֹאבַר גּוֹי קָרוֹשׁ, הַמְשַׁלְשִׁים בְּשָׁלֹשׁ קָרָשׁוֹת לְקָרוֹשׁ.

מֶתְרֵצֶה בְּרַחֲמִים וּמֶתְפַּיֵּס בְּתַחֲנוּנִים, הִתְּרֵצֵה וְהִתְפַּיֵּס לִדוֹר עָנִי, בִּי אֵין עוֹזֵר.

אָבְינוּ מַלְבֵנוּ, חָנֵנוּ וַעֲנֵנוּ, כִּי אֵין בָּנוּ מַעֲשִׁים; עֲשֵׂה עִמְנוּ צָדָקָה וָחֶסֵר וִהוֹשִּׁיעֵנוּ.

נַאֲנְחָנוּ לֹא גַרַע מַה נַּצְשֶׂה, כִּי עָלֶיף צִינְינוּ. זְכֹר רַחֲמֶּיף יְיָ,
נַחֲסְבְּידּ, כִּי מִעוֹּלָם חֵמָּה. יְהִי חַסְּדְּךּ יְיָ עָלֵינוּ, כַּאֲשָׁר יִחְלְנוּ
לָף. אַל תִּוְכָּר־לְנוּ עֲוֹנוֹת רִאשׁנִים; מַהֵר יְכַּדְּכְּיונוּ רַחֲמֶיף, כִּי
בַּלְוֹנוּ מִאֹד. חָנְנוּ יִיְ חָנְנוּ, כִּי רַב שְּׁבַעְנוּ בוּז. בְּלְנוּ רַחֲמֶיף, כִּי
בִּי הוּא יָדַע יִצְרְנוּ, זָבוּר כִּי עָפָּר אֲנֵחְנוּ. עָזְרְנוּ, אֱלֹהֵי יִשְׁעֵנוּ,
כִּי הוּא יָדַע יִצְרְנוּ, זָבוּר כִּי עָפָּר אֲנֵחְנוּ. עָזְרְנוּ, לְמַעֵן שְׁמֶןהּ, וְהַצִּילֵנוּ וְכַפֵּר עַל חַפֹּאתְינוּ לְלַזְעֵן שְׁמֶּןהּ.

ישמר ישראל. consisting of three stanzas, is of unknown authorship. This piyyut, used in the daily *Taḥanun*, originally consisted of six verses (Baer, Avodath Yisrael, page 118).

אוחוו לא ודע, quoted by Maimonides as part of the daily *Taḥanun*, is composed of the following biblical verses: II Chronicles 20:12; Psalms 25:6; 33:22; 79:8; 123:3; Habakkuk 3:2; Psalms 103:14; 79:9.

מי מעולם המה since God's mercy and kindness are eternal, he will prove himself merciful at present as well as in the past.

Guardian of Israel, preserve the remnant of Israel; let not Israel perish, who say: "Hear, O Israel."

Guardian of a unique people, preserve the remnant of a unique people; let not a unique people perish, who proclaim thy Oneness, saying: "The Lord is our God, the Lord is One."

Guardian of a holy people, preserve the remnant of a holy people; let not a holy people perish, who repeat the threefold sanctification to the Holy One.

O thou who art reconciled by prayers and conciliated by supplications, be thou reconciled and conciliated to an afflicted generation, for there is none to help.

Our Father, our King, be gracious to us and answer us, for we have no merits; deal charitably and kindly with us and save us.

We know not what to do, but our eyes are upon thee. Remember thy mercy and thy kindness, O Lord, for they are eternal. May thy kindness rest on us, O Lord, as our hope rests on thee. O mind not our former iniquities; may thy compassion hasten to our aid, for we are brought very low. Take pity on us, O Lord, take pity on us, for we are exceedingly sated with contempt. When in wrath, remember to be merciful. He knows what we are made of, remembering that we are but dust. Help us, our saving God, for the sake of thy glorious name; rescue us and pardon our sins for thy name's sake.

אמות האשונים has been rendered "the iniquities of our forefathers" in keeping with the thought expressed in Lamentations 5:7, namely: "Our fathers sinned, and are no more; but we must bear their guilt." The idea of "punishing children for the sins of their fathers" (Exodus 20:5) denotes that the results of wrongdoing are transmitted from one generation to another.

יצרע is connected with the verb in Genesis 2:7 ("the Lord God formed man out of the dust of the earth").

For the sake of thy glorious name is frequently used as a plea to God, whose honor and fame are represented as bound up with the fate of his people.

Reader:

יִתְנַּדֵּל וְיִתְקַדֵּשׁ שְׁמֵה רַבָּא בְּעֻלְמָא דִי בְּרָא כִּרְעוּתֵה; זְיַמְלִידְ מַלְכוּתֵה בְּחַיֵּיכוֹן וּבְיוֹמִיכוֹן, וּבְחַיֵּי דְכָל בֵּית יִשְּׂרָאֵל, בַּעֲנֶלֶא וּבִוֹמֵן קָרִיב, וָאִמְרוּ אָמֵן.

יָהֵא שְׁמֵה רַבָּא מְבָרַדְּ לְעָלַם וּלְעָלְמִי עָלְמַיָּא.

יִתְבָּרַדְּ וְיִשְׁתַּבָּח, וְיִתְפָּאַר וְיִתְרוֹמֵם, וְיִתְנַשֵּׁא וְיִתְהַדֵּר, וְיִחָעַלֶּה וְיִתְהַלֵּל שְׁמֵה דְּאָרְשָׁא, בְּרִידְ הוּא, לְעֵלֶּא מִּן כָּל בָּרְכָּחָא וְשִׁירָחָא, תִּשְׁבְּחָתָא וְנֶחֲמֶתָא, דַּאֲמִירָן בְּעֵלְמָא, וְאָמָרוּ אָמֵן.

תּתָקבּל צְלוֹתְהוֹן וּבָעוּתְהוֹן דְּבָל בֵּית יִשְּׂרָאֵל גְקְדֶם אֲבוּהוֹן דִּי בִשְׁמַיָּא, וִאִּמְרוּ אָמֵן.

יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן שְׁמַיָּא, וְחַיִּים, עָלֵינוּ וְעַל בָּל יִשְׂרָאֵל, וָאָמִרוּ אָמֵן.

עשֶׁה שֶׁלוֹם בִּמְרוֹמָיו, הוּא יַעֲשֶׂה שֶׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשֶּׂרָאֵל, וִאִמִרוּ אָמֵן.

תשבחתא ושירתא ושירתא לא מן כל.... ושירתא חשבחתא refers to the hymns of praise contained in the Psalms of David; compare the expression אַל כל דברי שירות ותשבחות דוד

נחמתא ("consolations"), occurring in the Kaddish as a synonym of praise, probably refers to prophetic works such as the Book of Isaiah, called Books of Consolation, which contain hymns of praise as well as Messianic prophecies.

עושה שלום, which repeats in Hebrew the thought expressed in the preceding Aramaic paragraph, seems to have been added from the meditation recited at the end of the Shemoneh Esreh. The same sentence is also added at

Reader:

Glorified and sanctified be God's great name throughout the world which he has created according to his will. May he establish his kingdom in your lifetime and during your days, and within the life of the entire house of Israel, speedily and soon; and say, Amen.

May his great name be blessed forever and to all eternity.

Blessed and praised, glorified and exalted, extolled and honored, adored and lauded be the name of the Holy One, blessed be he, beyond all the blessings and hymns, praises and consolations that are ever spoken in the world; and say, Amen.

May the prayers and supplications of the whole house of Israel be accepted by their Father who is in heaven; and say, Amen.

May there be abundant peace from heaven, and life, for us and for all Israel; and say, Amen.

He who creates peace in his celestial heights, may he create peace for us and for all Israel; and say, Amen.

the end of the grace recited after meals. The three steps backwards, which formed the respectful manner of retiring from a superior, were likewise transferred from the concluding sentence of the Shemoneh Esreh. On the other hand, the phrase "and say Amen", added at the end of the silent meditation after the Shemoneh Esreh, must have been borrowed from the Kaddish which is always recited in the hearing of no fewer than ten men.

According to Rabbi Pool, the Kaddish was recited after sermons some two thousand years ago. The absence of all reference to Jerusalem and the destroyed Temple, as well as its plain, unmystical language points to an early date. The reason that the Talmud does not discuss the Kaddish is explained by the fact that in those days the Kaddish had not yet been made part of the daily prayers.

יָגָדַל אֱלֹהִים חֵי וִישְׁתַּבַּח נִמְצָא וְאֵין עֵת אֱל מְצִיאוּתוֹ. נָעְלָם וְגַם אֵין סוֹף לְאַחְדוּתוֹ. אַחָר וָאֵין יָחִיר כִּיִחוּרוֹ לא נַעֲרוֹדָ אֵלָיו קָדָשְׁתוֹ. אין לו דמות הגוף ואינו גוף ראשון ואין באשית לבאשיתו. קַרְמוֹן לְכָל דָּבָר אֲשֶׁר וִבְרָא יוֹרֶה נְדָלָתוֹ וּמַלְכוּתוֹ. הַנּוֹ אֲדוֹן עוֹלָם וְכָל נוֹצָר שֶׁפַע נְבוּאָתוֹ נְתָנוֹ אֶל אַנשׁי סִנְלַתוֹ וִתִפְאַרְתּוֹ. נָבִיא וּמַבִּים אֶת הְמוּנְתוֹ. לא קם בִּישָּׁרָאָל בִּמשָׁה עוֹד תּוֹרַת אֱמֶת נָתַן לִעַמּוֹ אֵל עַל יַד נִבִיאוֹ נָאֱמֵן בֵּיתוֹ. דָתוֹ לִעוֹלָמִים לְזוּלָתוֹ. לא יַחֲלִיף הָאֵל וְלֹא יָמִיר מַבִּיט לְסוֹף דָבָר בְּקַדְטָתוֹ. צוֹפֶה וְיוֹדֶעַ סְתָרֵינוּ נוֹתֵן לִרָשָׁע רָע כְּרִשְׁעָתוֹ. גּוֹמֵל לְאִישׁ חֶסֶד בְּמִבְּעָלוֹ לִפְּדוֹת מְחַבֵּי קֵץ יְשׁוּעָתוֹ. יִשְׁלַח לְּבִץ יָמִין מְשִׁיחֵנוּ בָּרוּך עֲדִי עַד שֵׁם תִּהַכַּּתוֹ. מַתִים יִחַיֵּה אֵל בִּרֹב חַסִּדּוֹ

אידי is a summary of the thirteen principles of faith formulated by Maimonides in his commentary on the Mishnah (Sanhedrin 10:1). This poem was composed by Daniel ben Judah of Rome (fourteenth century). One rhyme runs through all its thirteen lines, each of which consists of sixteen syllables. The variant reading of ure fifth line brings out the full meaning of Maimonides' fifth principle that God alone must be worshiped. היי ווי is used here in the sense of ישרא (see Job 12:7–8; Psalm 145:6–12). In Erubin 65a, ישרא is taken as the equivalent of ישמאל היי is used here in the sense of ישמאל האווי is used here in the sense of ישמאל האווי is used here in the sense of ישמאל האווי is used here in the sense of ישמאל האווי is used here in the sense of ישמאל האווי is used here in the sense of ישמאל האווי is used here in the sense of user of which is used here in the sense of user of which is used here in the sense of user of us

The Jewish philosophy of Moses Maimonides (1135-1204), summed up in this poem, consists of the following principles: 1) There is a Creator. 2) He is One. 3) He is incorporeal. 4) He is eternal. 5) He alone must be worshiped. 6) The prophets are true. 7) Moses was the greatest of all prophets. 8) The entire Torah was divinely given to Moses. 9) The Torah is

YIGDAL

- Exalted and praised be the living God!
   He exists; his existence transcends time.
- He is One—there is no oneness like his;
   He's unknowable—his Oneness is endless.
- He has no semblance—he is bodiless; Beyond comparison is his holiness.
- 4. He preceded all that was created;
  The First he is though he never began.
- He is the eternal Lord; every creature Must declare his greatness and his kingship.
- 6. His abundant prophecy he granted To the men of his choice and his glory.
- Never has there arisen in Israel
   A prophet like Moses beholding God's image.
- The Torah of truth God gave to his people Through his prophet, his own faithful servant.
- 9. God will never replace, nor ever change
  His eternal Law for any other law.
- He inspects, he knows all our secret thoughts;
   He foresees the end of things at their birth.
- He rewards the godly man for his deeds;
   He repays the evil man for his evil.
- At time's end he will send our Messiah
   To save all who wait for his final help.
- God, in his great mercy, will revive the dead;
   Blessed be his glorious name forever.

immutable. 10) God knows all the acts and thoughts of man. 11) He rewards and punishes. 12) Messiah will come. 13) There will be resurrection.

ואין ראשית לראשיתו is taken from חובות הלכבות, chapter 6.

אנשי סטלתו ותפארתו compare Exodus 19:5; Isaiah 46:13. נאמן ביתו see Numbers 12:7.

חסר מיש וה is taken from Proverbs 11:17, and רשע רע from Isaiah 3:11. The Book of Daniel ends with the phrase לקץ הימין.

In the Siddur of the Spanish-Portuguese Jews a fourteenth line is added to Yigdal, which reads: אֵלֶה שְׁלשׁ שָשֶׂרָה לְּעָקְרִים, הָגָּם יְסוֹד דַּת אֵל וְתוֹרָוֹץ.

WISE COUNSEL

Reverence for the Lord is the root of wisdom, And the branches of wisdom are long life.

Do not exalt yourself, or you may fall And bring disgrace upon yourself.

He who provides for his father atones for his sins;

He who honors his mother is like one who gathers treasure.

My child, help your father in his old age; Do not grieve him as long as he lives.

As water will quench a blazing fire,

So kindliness will atone for sin.

My child, do not defraud the poor of their living; Do not make the eyes of the needy wait long.

Do not pain a hungry heart;

Do not anger a man in distress.

Listen to what a poor man has to say, And give him a peaceful and gentle answer.

Do not put off turning to the Lord;

Do not postpone it from day to day.

Do not be known as a whisperer; Do not set an ambush with your tongue.

Do not follow your impulses,

But refrain from your longings.

Do not indulge in too much luxury,

And do not be tied to its expense.

Flee from sin as from a serpent,

For it will bite you when you come near it.

Do not be angry with your neighbor,

And overlook men's ignorance.

Forgive your fellow man his wrongdoings,

Then your sins will be forgiven when you pray.

¹Ben Sira, who lived in Jerusalem early in the second century before the common era.

KNOWLEDGE AND KINDNESS

Repentance should be attained through joy. We should rejoice in God to the extent that we may regret our offending him.

The performance of a meritorious deed awakens joy in us. A joyful person ought to share his mood with those in sadness.

The mind is the essence of man; he is wherever his thoughts are. He is in a holy place wherever he thinks holy thoughts.

Anger and cruelty show the lack of knowledge. Better understanding brings peace and serenity, kindness and contentment.

The knowledge that whatever happens to you is for your good gives you a life of eternal bliss.

Slaves of gold suffer irritation and bitterness, sadness and anxiety. The more gold they own, the more anxious they are.

If you know that a soft answer will calm your enemy, do not withhold it from him.

Whoever is in position to prevent wickedness and fails to do so is regarded as if he performed the evil himself.

Charity is greater than the sacrifices offered upon the altar, but kindness is greater than charity.

Kindly people should take heed that their kindliness may not result in more evil than good.

The children are unruly in a family where the parents are untruthful.

Whoever has no confidence speaks falsehoods; whoever speaks falsehoods has no confidence.

He who does not care to prevent the wasting of another's property is like a thief.

He who gives charity with a smile is truly a rightminded man. One should believe in God by virtue of faith rather than miracles.

61

¹Rabbi Nahman Bratzlaver (1770-1811), a great-grandson of Rabbi Israel Baal-Shem-Tov.

FIRST DAY OF ROSH HASHANAH

	1	1	
1952	5713	Saturday	September 20
1953	5714	Thursday	September 10
1954	5715	Tuesday	September 28
1955	5716	Saturday	September 17
1956	5717	Thursday	September 6
1957	5718	Thursday	September 26
1958	5719	Monday	September 15
1959	5720	Saturday	October 3
1960	5721	Thursday	September 22
1961	5722	Monday	September 11
1962	5723	Saturday	September 29
1963	5724	Thursday	September 19
1964	5725	Monday	September 7
1965	5726	Monday	September 27
1966	5727	Thursday	September 15
1967	5728	Thursday	October 5
1968	5729	Monday	September 23
1969	5730	Saturday	September 13
1970	5731	Thursday	October 1
1971	5732	Monday	September 20
1972	5733	Saturday	September 9
1973	5734	Thursday	September 27
1974	5735	Tuesday	September 17
1975	5736	Saturday	September 6
1976	5737	Saturday	September 25
1977	5738	Tuesday	September 13
1978	5739	Monday	October 2
1979	5740	Saturday	September 22
1980	5741	Thursday	September 11
1981	5742	Tuesday	September 29
1982	5743	Saturday	September 18
1983	5744	Thursday	September 8
1984	5745	Thursday	September 27
1985	5746	Monday	September 16
1986	5747	Saturday	October 4
1987	5748	Thursday	September 24
1988	5749	Monday	September 12

YOM KIPPUR

		The state of the s	
1952	5713	Monday	September 29
1953	5714	Saturday	September 19
1954	5715	Thursday	October 7
1955	5716	Monday	September 26
1956	5717	Saturday	September 15
1957	5718	Saturday	October 5
1958	5719	Wednesday	September 24
1959	5720	Monday	October 12
1960	5721	Saturday	October 1
1961	5722	Wednesday	September 20
1962	5723	Monday	October 8
1963	5724	Saturday	September 28
1964	5725	Wednesday	September 16
1965	5726	Wednesday	October 6
1966	5727	Saturday	September 24
1967	5728	Saturday	October 14
1968	5729	Wednesday	October 2
1969	5730	Monday	September 22
1970	5731	Saturday	October 10
1971	5732	Wednesday	September 29
1972	5733	Monday	September 18
1973	5734	Saturday	October 6
1974	5735	Thursday	. September 26
1975	5736	Monday	September 15
1976	5737	Monday	October 4
1977	5738	Thursday	September 22
1978	5739	Wednesday	October 11
1979	5740	Monday	October 1
1980	5741	Saturday	September 20
1981	5742	Thursday	October 8
1982	5743	Monday	September 27
1983	5744	Saturday	September 17
1984	5745	Saturday	October 6
1985	5746	Wednesday	September 25
1986	5747	Monday	October 13
1987	5748	Saturday	October 3
1988	5749	Wednesday	September 21